

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2008. április 30.)

az Ausztria által a Bank Burgenland privatizációja céljára nyújtott C 56/06 (ex NN 77/06) sz. állami támogatásról

(az értesítés a C(2008) 1625. számú dokumentummal történt)

(Csak a német nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

(2008/719/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

(3) Időközben a konzorcium további információkat juttatott el a Bizottsághoz e-mailben és a 2006. április 21-i, illetve 2006. június 2-i levelében.

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

(4) 2006. december 21-i levelében a Bizottság közölte Ausztriával a határozatát, hogy a kérdéses intézkedés vonatkozásában megindítja az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást.

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

miután felhívta az érintett feleket, hogy az említett rendelkezéseknek ⁽¹⁾ megfelelően nyújtsák be észrevételeiket, és ezen észrevételeik figyelembevételével,(5) A Bizottság hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatát (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat) az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétették ⁽³⁾. A Bizottság felszólította az érintett feleket, hogy az intézkedés vonatkozásában nyújtsák be észrevételeiket.

mivel:

I. ELJÁRÁS

(1) 2006. április 4-én egy ukrán-osztrák befektetői konzorcium (a továbbiakban: konzorcium) részéről panasz érkezett a Bizottsághoz, amely szerint a HYPO Bank Burgenland AG (a továbbiakban: BB) privatizációjának folyamata során Ausztria megsértette az állami támogatásról szóló szabályokat ⁽²⁾. Különösen azt kifogásolták, hogy az állítólag tisztességtelen és nem átlátható, valamint a panaszossal szemben diszkriminatív pályázati eljárás nyomán a BB-t nem az érte legmagasabb ajánlatot tevőnek (a panaszosnak), hanem az osztrák Grazer Wechselfeitige Versicherung AG biztosítótársaságnak a GW Beteiligungserwerbs- und -verwaltungs-G.m.b.H.-val együtt (a továbbiakban: GRAWE) adták el.

(6) A Bizottság megkapta az érintett felek észrevételeit. Egy magyar érintett fél a határozatban megadott határidőn belül és (az okok megjelölése nélkül) azon kívül is szolgáltatott információkat. Határidőben nyújtottak be észrevételeket 2007. február 22-én, 26-án és 27-én, valamint 2007. március 9-én. Ezen érintett fél további információkat szolgáltatott 2007. március 19-én és 28-án, a határidő lejáratát követően.

(2) Ausztriát első alkalommal 2006. április 12-én keresték meg információszolgáltatás céljából. 2006. április 25-én Ausztria a határidő meghosszabbítását kérte, amelyet a 2006. április 28-i levélben részben engedélyeztek. Ausztria 2006. május 15-i, illetve 2006. június 1-jei levelével válaszolt. 2006. június 27-én találkozóra került sor az osztrák hatóságokkal. Egy második információkérésre került sor 2006. július 17-én, a teljes válasz 2006. szeptember 18-án érkezett meg.

(7) A sikeres ajánlattevő és az intézkedés potenciális kedvezményezettje, a GRAWE is nyújtott be észrevételeket, amelyeket 2007. március 9-én adtak át a Bizottságnak egy határidő-hosszabbításra irányuló kérelemmel együtt. A kérelemnek helyt adtak. 2007. április 19-én a GRAWE további információkat szolgáltatott, a hiánytalan észrevételek a mellékletekkel együtt 2007. április 26-án érkeztek meg a Bizottsághoz. A 2008. január 8-i bizottsági meghallgatáshoz kapcsolódóan a GRAWE 2008. február 5-én további magyarázatokat nyújtott be.

(8) Ausztria a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását és egy határidő-hosszabbítás engedélyezését követően 2007. március 1-jén saját észrevételt nyújtott be.

⁽¹⁾ HL C 28., 2007.2.8., 8. o.⁽²⁾ A részletes leírást lásd lentebb.⁽³⁾ Lásd az 1. lábjegyzetet.

- (9) Valamennyi, az eredeti határidőn belül (magyar részről) és a határidő meghosszabbítását követően (a GRAWE esetében) beérkezett észrevételt továbbították Ausztriának észrevételek megtétele céljából. Ausztria a 2007. június 5-i levélben nyújtotta be észrevételeit. 2008. február 8-án, azaz később, az eljárás folyamán a Bizottság a GRAWE-től, illetve a magyar érintett féltől a határidő leteltét követően beérkezett valamennyi egyéb megnyilatkozást továbbította Ausztria részére észrevételek megtétele céljából.
- (10) Több meghallgatásra került sor Ausztria, a GRAWE, illetve az ukrán hatóságok képviselőivel. Az utolsó meghallgatást Ausztriával 2008. április 1-jén tartották. 2007. december 14-én, 2008. január 23-án, február 25-én, március 5-én és április 9-én Ausztria további észrevételeket nyújtott be e-mail útján.
- (11) 2007. március 22-én a panaszos, aki a hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozattal kapcsolatban még nem nyilatkozott, tájékoztatta a Bizottságot az Ausztriában folyamatban lévő bírósági eljárásai egyikének legújabb fejleményeiről (a bécsi tartományi felsőbíróság, az Oberlandesgericht Wien 2007. február 5-i határozata és azt követő fellebbezés az osztrák legfelsőbb bíróságnál, az Oberster Gerichtshofnál). A panaszos több pert is indított az osztrák bíróságokon, azonban eddig mindet elveszítette.
- (12) A panaszos egy osztrák–ukrán konzorcium, amelyhez a BB eladása időpontjában két ukrán Joint Stock Company, az „Ukrpodshipnik” és az „Ilyich”, valamint két osztrák társaság, a SLAV AG és a kifejezetten a BB megszerzése céljából alapított SLAV Finanzbeteiligung GmbH tartozott. Az Ukrpodshipnik és az Ilyich nagy ukrán vállalatcsoportok majd 100 000 alkalmazottal és összesen kereken 4 milliárd USD éves forgalommal. Többek között az acélgvártás, a hajóépítés, a gázvezetékek telepítése, a fémfeldolgozás és az erőművek iparágazatokban tevékenykednek. Ezenkívül az Ukrpodshipnik a pénzügyi piacokon is képviselteti magát a 2002 óta korlátlan bankkoncesszióval Ukrajnában tevékenykedő „Commercial Bank Active Bank Ltd” révén (a továbbiakban: Active Bank). A SLAV AG az Ukrpodshipnik leányvállalata, és 1992-ben Bécsben kereskedelmi társaságként alapították. A vállalat részvényeit a bécsi tőzsdén jegyzik. A BB eladását követően a konzorciumon belül szerkezetátalakítás történt, aminek eredményeként a SLAV AG most az ukrainai székhelyű vállalatok tulajdonosa, az állami támogatás vizsgálata során nem rendelkezik jelentőséggel.
- (13) A BB tervezett megszerzésével a konzorcium két nagy stratégiai célt akart elérni. Először is az Ukrajnában a pénzügyi szektorban már tevékenykedő konzorcium az üzleti tevékenységét ebben a szegmensben is ki akarta építeni. Másodszor a konzorcium, amely a termékeinek nagy részét világszerte értékesíti, a BB megszerzése által hozzáférést akart biztosítani magának a nemzetközi pénzpiacokhoz annak érdekében, hogy nemzetközi üzleti terve tükröztesse ezeket a stratégiai célokat, és ebből következően megváltoztatta volna a BB eddigi regionális irányultságát.
- (14) A konzorcium gazdasági megbízhatóságát sem a Bizottság rendelkezésére álló információk, sem az érintett feleknek az eljárás megindítása kapcsán benyújtott észrevételei nem kérdőjelezték meg. A vizsgálat során nem érkeztek be olyan információk, amelyek arra utaltak volna, hogy a konzorcium esetében nem komoly vállalatról lenne szó. Csak a vizsgálat egy nagyon késői szakaszában hívták fel az osztrák hatóságok a Bizottság figyelmét egy német esetre, amelyben a Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht (a továbbiakban: BaFin) a pénzek tisztázatlan eredete miatt elutasította egy közelebbről meg nem határozott ukrán csoport tőkereszedés-szerzését egy német bankban – ezt az értékelést megerősítette egy német közigazgatási bíróság⁽⁴⁾.

II. AZ INTÉZKEDÉS RÉSZLETES LEÍRÁSA

1. A konzorcium (a panaszos)

- (12) A panaszos egy osztrák–ukrán konzorcium, amelyhez a BB eladása időpontjában két ukrán Joint Stock Company, az „Ukrpodshipnik” és az „Ilyich”, valamint két osztrák társaság, a SLAV AG és a kifejezetten a BB megszerzése céljából alapított SLAV Finanzbeteiligung GmbH tartozott. Az Ukrpodshipnik és az Ilyich nagy ukrán vállalatcsoportok majd 100 000 alkalmazottal és összesen kereken 4 milliárd USD éves forgalommal. Többek között az acélgvártás, a hajóépítés, a gázvezetékek telepítése, a fémfeldolgozás és az erőművek iparágazatokban tevékenykednek. Ezenkívül az Ukrpodshipnik a pénzügyi piacokon is képviselteti magát a 2002 óta korlátlan bankkoncesszióval Ukrajnában tevékenykedő „Commercial Bank Active Bank Ltd” révén (a továbbiakban: Active Bank). A SLAV AG az Ukrpodshipnik leányvállalata, és 1992-ben Bécsben kereskedelmi társaságként alapították. A vállalat részvényeit a bécsi tőzsdén jegyzik. A BB eladását követően a konzorciumon belül szerkezetátalakítás történt, aminek eredményeként a SLAV AG most az ukrainai székhelyű vállalatok tulajdonosa, az állami támogatás vizsgálata során nem rendelkezik jelentőséggel.

2. A GRAWE (a kedvezményezett)

- (15) A vevő GRAWE-hoz tartozik a Grazer Wechselseitige Versicherung AG és a GW Beteiligungserwerbs- und verwaltungs-G.m.b.H. A GRAWE vállalat egy nagy és jól működő osztrák pénzügyi szolgáltató csoport. A GRAWE a biztosítási, a pénzügyi szolgáltatási és az ingatlansectorban tevékenykedik, és leányvállalataival Szlovéniában, Horvátországban, Belgrádban, Szarajevóban, Banja Lukában, Magyarországon, Bulgáriában, Romániában, Ukrajnában, a Moldovai Köztársaságban és Podgoricában, számos közép-európai országban képviselteti magát. Az igazgatóságok mindenekelőtt az egyes fővárosokban található. A Grazer Wechselseitige Versicherung AG a biztosítási szolgáltatások teljes spektrumát, de pénzügyi szolgáltatásokat és lízingszolgáltatásokat is nyújt. A csoport főigazgatósága Grazban található, igazgatóságaival minden tartomány fővárosában képviselteti magát. 2006-ban a prémiumbevételek kereken 660 millió EUR-t értek el összesen 3,3 millió biztosítási szerződés mellett.

⁽⁴⁾ Lásd a Frankfurt am Main-i közigazgatási bíróság 2008. február 22-i 7/2008. sz., Ausztria által benyújtott sajtóközleményét (www.vg-frankfurt.justiz.hessen.de).

- (16) 2006-ban a Grazer Wechselseitige Versicherung AG közvetlen részesedéssel rendelkezett két pénzügyi vállalatban a banki és befektetési szektorban. Itt egy 43,43 %-os részesedésről van szó a HYPO Group Alpe Adriában, amely egy Alpok–Adria térségbeli pénzügyi konszern ausztriai, bosznia-hercegovinai, bulgáriai, horvátországi, németországi, magyarországi, olaszországi, liechtensteini, Macedónia volt jugoszláv köztársaságbeli, montenegrói, szerbiai, szlovéniai és ukrainai telephelyekkel. A Hypo Group Alpe Adria több mint 6 500 alkalmazottat foglalkoztat, kereken 1,1 millió ügyfelet lát el, és 2006-ban 30 milliárd EUR-s összvagyonnal rendelkezett. 1989-ben megszerezte a GRAWE a Capital Bankot, amely egy önálló bank, amely az utóbbi években a magánbanki és a befektetési banki üzletágakra specializálódott, és közel 70 befektetési alapot kezel.
- (17) A GRAWE által a BB megszerzése esetére készített üzleti terv sem a BB üzleti felépítésének változtatását, sem a BB-nek a csoport már meglévő banki üzletébe való betagozódását nem irányozta elő.
- (18) 2007-ben a GRAWE eladta a HYPO Group Alpe Adriában való részesedésének közel 15 %-át, és jelentős üzleti nyereségre tett szert. A BB [...] (*) millió EUR értékű (?) adóköteles veszteségével a GRAWE már adómegettarításra (6) tett szert, amelyet a BB-ért fizetett [...] millió EUR összegű vételárba (7) be tudott számítani.
- (19) Az eladásáig a Hypo Bank Burgenland AG osztrák jog szerinti részvénytársaság volt, a székhelye Eisenstadtban, Ausztriában volt. A BB alaptőkéje a BB-nek a GRAWE osztrák biztosítócsoporthoz tartozó részére történő eladása – a szóban forgó támogatási intézkedés – előtt és a 2005. márciusi közgyűlés óta 100 %-ban Burgenland tartomány tulajdonában van (8). 2005-ben a majd 3,3 milliárd EUR-s mérlegfőösszeggel a BB-csoport regionálisan korlátozott hatókörrel rendelkezett.
- (20) Az eladás előtt a BB korlátlan bankkoncesszióval tevékenykedett Burgenland tartományban, valamint Nyugat-Magyarországon, ahol száz százalékban birtokolt egy leányvállalatot, a Sopron Bank Rt.-t. Mivel a BB-t tartományi jelzálogbankként alapították, az volt a feladata, hogy Burgenland tartományban a pénz- és hitelforgalmat támogassa. Eredetileg a BB fő profilja abban állt, hogy jelzálogkölcsönöket nyújtson, valamint jelzálogleveleket és kommunális kötvényeket adjon ki. Az eladás időpontjában a BB egy univerzális bank volt, amely teljes körű banki és pénzügyi szolgáltatást nyújtott.
- (21) A BB a privatizációig az ún. „Ausfallhaftung”-ot (9) élvezte. A Bizottság és Ausztria közötti azon megegyezésnek megfelelően, amely alapján a C(2003) 1329 végleges határozatot (10) kibocsátották, az Ausfallhaftungot 2007. április 1-jéig el kellett törölni. Valamennyi olyan kötelezettség vonatkozásában, amelyek 2003. április 2-án fennálltak, az Ausfallhaftung alapvetően az esedékességükig volt érvényben. 2003. április 2-től 2007. április 1-jéig az Ausfallhaftungot új kötelezettségekre is fenn lehetett tartani, amennyiben azok 2017. szeptember 30-ig esedékessé válnak. A BB privatizációja alapján ez az átmeneti időszak mindenesetre korábban véget ért a GRAWE-nek történő eladás befejezésének napján, azaz 2006. május 12-én (11). Ettől a naptól kezdve nem áll fenn az Ausfallhaftung az új kötelezettségek vonatkozásában. 2005. december 31-én az Ausfallhaftung által biztosított kötelezettségek majd 3,1 milliárd EUR-ra rúgtak (a 44. pontban leírt kiegészítő kölcsönök kiadása nélkül).
- (22) A korábbi veszteségek alapján a BB 2004. december 31-én egy jelentést adott ki 376,9 millió EUR értékű adóköteles veszteségről. Az osztrák adójog szerint a vállalatok 2005. január 1-je óta (ugyanazon konszernen belül) egymással szemben elszámolhatják a nyereségeket és a veszteségeket. Annak mértéke, amelyen belül ez lehetséges, a vállalati struktúrától függ.

3. Hypo Bank Burgenland AG (BB)

- (19) Az eladásáig a Hypo Bank Burgenland AG osztrák jog szerinti részvénytársaság volt, a székhelye Eisenstadtban, Ausztriában volt. A BB alaptőkéje a BB-nek a GRAWE osztrák biztosítócsoporthoz tartozó részére történő eladása – a szóban forgó támogatási intézkedés – előtt és a 2005. márciusi közgyűlés óta 100 %-ban Burgenland tartomány tulajdonában van (8). 2005-ben a majd 3,3 milliárd EUR-s mérlegfőösszeggel a BB-csoport regionálisan korlátozott hatókörrel rendelkezett.

(*) Üzleti titok.

(2) 2004. december 31-i adóköteles veszteség.

(6) Az osztrák társasági adó adókulcsa 25 %.

(7) Négy ingatlantársaságot ruháztak át [...] millió EUR névértéken az eladás befejezése előtt közvetlenül a tartományra [...] millió EUR vételárért.

(8) A 2005. márciusi közgyűlésen határozatot hoztak arról, hogy a magántulajdonban lévő tőkét felvásárolják, és a magántulajdonos részvényeseknek, akik a sajáttőke 6,79 %-át birtokolták, végkielégítést fizetnek.

(9) Az Ausfallhaftung egy garanciális szabályozás a közjogi hitelintézetek számára, amelyek közé 2003 áprilisában mintegy 27 takarékpénztár és hét tartományi jelzálogbank tartozott. Ezt az állami garanciát „kezeségi felelősségeként” lehet értelmezni. A hitelintézetek fizetéseképtelensége vagy felszámolása esetén a garancianyújtó (állam, tartomány vagy önkormányzat) köteles belépni. A bankok hitelezői közvetlen igénnyel léphetnek fel a garancianyújtóval szemben, amely azonban teljesítésre csak abban az esetben köteles, ha a bank vagyoni értékei nem elegendőek a hitelezők követeléseinek kielégítésére. Az Ausfallhaftung mind időben, mind az összeg tekintetében korlátlan volt. A BB nem számolt fel díjazást a felelősségi funkcióért.

(10) HL C 175., 2003.7.24., 8. o. Ausztria a határozatban felsorolt célzott intézkedéseket a 2003. május 15-i levelében, amely 2003. május 21-én érkezett be, elfogadta.

(11) A Hypothekenbank Burgenlandról szóló tartományi törvény 4. cikkének 7. bekezdése alapján az átmeneti időszak valamennyi, az Ausfallhaftung hatálya alá tartozó olyan kötelezettség tekintetében valamennyi új kötelezettséget figyelembe véve megszűnik, ha a Bank Burgenlandot (vagy a részvények többségét) a Bizottsággal megállapított átmeneti időszak lejártáig eladják.

4. A BB szerkezetátalakítása

- (23) A Bizottság a 2004. május 7-i határozatával (a továbbiakban: szerkezetátalakítási határozat) ⁽¹²⁾ engedélyezett a BB részére egy összesen 360 millió EUR értékű szerkezetátalakítási támogatást, amely két intézkedést foglalt magában: elsősorban a Burgenland tartomány által 2000. június 20-án a BB javára vállalt garanciamegállapodást (171 millió EUR plusz 5 % kamat ⁽¹³⁾, és másodsorban a 2000. október 23-i keretmegállapodást, amelyben a Bank Austria lemondott a BB-vel szembeni követelésekről összesen 189 millió EUR értékben, valamint tartalmazott egy utófizetési megállapodást e két szerződő fél között ⁽¹⁴⁾ és egy garanciamegállapodást Burgenland tartomány részéről a BB javára 189 millió EUR értékben ⁽¹⁵⁾.
- (24) A szerkezetátalakítási határozat a garanciamegállapodásban 2000. június 20-tól és a keretmegállapodásban az alábbi utólagos módosításokat irányozta elő. A garanciamegállapodást 2000. június 20-tól annyiban módosították, hogy a BB éves nyeresége nem használható fel a Burgenland tartomány által garantált összeg csökkentésére. A BB ezenkívül a Burgenland tartomány által nyújtott garanciát legkorábban a 2025-ös üzleti év éves beszámolójának megállapításával veheti igénybe. Burgenland tartomány azonban jogosult a 2010-es üzleti év éves beszámolójának megállapításától a nyitott garanciafizetést teljes egészében vagy akár csak részben a BB részére teljesíteni. A keretmegállapodást 2000. október 23-tól annyiban módosították, hogy a BB éves nyeresége nem használható fel a Bank Austria AG-vel szembeni utófizetési kötelezettség igénybevételére. Burgenland tartomány teljesíti az utófizetési kötelezettséget a Bank Austria AG-val szemben, és egyszeri fizetéssel megfizeti a garanciamegállapodásból még fennálló összeget közvetlenül a BB privatizációja előtt.
- (25) Az éves nyereségnek a garanciaösszegek csökkentése céljából történő felhasználására vonatkozó módosítások a BB sikertelen privatizációja esetén nem léptek volna életbe. Amennyiben Burgenland tartomány a BB tulajdonosa maradt volna, a két garancia változatlan maradt volna, a garanciaösszegeket továbbra is a BB éves nyereségével csökkentették volna, és a BB utófizetési kötelezettsége változatlan maradt volna.
- (26) A BB privatizációja a Bizottság által engedélyezett szerkezetátalakítási terv lényeges részét képezte. Burgenland tartomány véleménye szerint a BB privatizációja a legjobb mód arra, hogy a bank hosszú távú életképességéről gondoskodjanak.
- (27) A bizottsági határozat meghozatalát követően Burgenland tartomány 2003 óta kétszer próbálta a BB-t eladni és privatizálni, természetesen eredmény nélkül. A harmadik próbálkozás, amelynél az alábbiakban leírt intézkedésről van szó, egy 2005. október 18-i, a sajtóban tett felhívással vette kezdetét.

5. A BB privatizációja

5.1 A privatizációs folyamat

- (28) A Bizottság tudomásul veszi, hogy a BB eladásában érintett felek az eladási eljárást különbözőképpen írják le, ugyanakkor a Bizottság véleménye szerint a BB eladásának alábbiakban vázolt elemeit vitathatatlanak kell tekinteni, úgy, ahogyan azokat az eljárás megindításáról szóló határozatban ismertették és annak megfelelően, ahogy Ausztria és a GRAWE azokat észrevételével kiegészítette.
- (29) 2005-ben Burgenland tartomány egy harmadik pályázati eljárást írt ki a BB privatizációjára. A düsseldorfi HSBC Trinkaus & Burkhardt KGaA nemzetközi befektetési bank, amelyet a HSBC plc, Londonnal együtt (a továbbiakban együttesen: HSBC) a privatizáció lefolytatásával megbíztak, a BB tervezett eladását Ausztriában 2005. október 18-án a Wiener Zeitung hivatalos lapjában és nemzetközi szinten 2005. október 19-én a Financial Times Europe angol nyelvű kiadásában tette közzé, és felhívta a BB-részvények megszerzésében érdekelt feleket érdeklődésük kinyilvánítására.

⁽¹²⁾ A Bizottság 2005/691/EK határozata az Ausztria által a Bank Burgenland AG javára nyújtani kívánt C 44/03 (ex NN 158/01) sz. állami támogatásról (HL L 263., 2005.10.8., 8. o.).

⁽¹³⁾ A garanciamegállapodás a HOWE-komplexum hitelkötelezettségeire vonatkozik. A BB pozitív éves üzleti eredményét a garanciaösszeg fedezetére fordítják. Ezáltal a garanciaösszeg a BB éves nyereségével csökken, amennyiben az az elsőbbségi részvény alapján járó osztalék kifizetéséhez nem szükséges. A BB a Burgenland tartomány által nyújtott garanciát legkorábban a 2010-es üzleti év éves beszámolójának megállapításával veheti igénybe.

⁽¹⁴⁾ A követelésről való lemondásra a BB kamatozó utófizetési megállapodásával szemben kerül sor, és a Bank Austria javára a követelésről való lemondás teljes összegének visszafizetését irányozza elő, beleértve a kamatokat hét részletfizetés során 2004. június 30-i kezdettel. Ettől az időponttól kezdve így a BB kötelezett volt arra, hogy a követelésről való lemondás összegét az addig tőkésített kamatokkal együtt visszafizesse. Az utófizetési kötelezettség jövőbeli törlesztése a BB éves hasznából történik.

⁽¹⁵⁾ Arra az esetre, ha a BB az utófizetési kötelezettségét nem tudná teljesíteni, Burgenland tartomány egy visszavonhatatlan nemteljesítési garanciát vállalt a Bank Austria AG javára, amely 2004-től 2010-ig minden évben érvényes, és amely szerint Burgenland tartománynak a mindenkor hiányzó összeget a Bank Austria AG felé fedeznie kell. A megállapodás szerint a BB és Burgenland tartomány egyaránt jogosult az utófizetési kötelezettséget a Bank Austria AG javára a megállapított időpont előtt is teljesíteni.

- (30) Bár 24 potenciális ajánlattevő reagált az Európai Unió belülről és kívülről a felhívásra, csak 14 ajánlattevő nyilvánítt ki hivatalosan az érdeklődését egy ajánlat benyújtására, és kapott erre egy kísérőlevelet (a továbbiakban: Process Letter – eljárási levél) a pályázat következő lépcsőfokához. Ebben az eljárási levélben felhívták a potenciális ajánlattevőket, hogy 2005. december 6-ig nyújtsanak be a bank megszerzésére egy indikatív, nem kötelező kötelezettségvállalást.
- (31) A 14 potenciális ajánlattevőből csak három nyújtott be határidőben indikatív ajánlatot 65 millió EUR, 100 millió EUR, illetve 140 millió EUR összeggel⁽¹⁶⁾, ők vettek részt a pályázat második szakaszában, amelyben 2006. február 6-ig kellett kötelező ajánlatot benyújtani. E második szakasz keretén belül különösen egy internet-adatterem aktiválásán keresztül 2006. január 7-től január 30-ig egy ún. due diligence vizsgálat vált lehetővé kiegészítő bemutatkozásokkal és meghallgatásokkal. Ezen túlmenően az ajánlattevők a due diligence fázisban kérdéseket tehettek fel.
- (32) 2006. február 6-án két ajánlattevő, a GRAWE és a konzorcium kötelező ajánlatot nyújtottak be.
- (33) Ezzel a két ajánlattevővel egyénileg tárgyaltak tovább a kötelező ajánlatokról. Ezek a tárgyalások 2006. március 4-én fejeződtek be.
- (34) 2006. március 5-én Burgenland tartomány a GRAWE-nak ítélte a pályázatot, habár a GRAWE által ajánlott vételár (100,3 millió EUR) a konzorcium által ajánlott vételárnál (155 millió EUR) lényegesen alacsonyabb volt. Ez a határozat a HSBC 2006. március 4-i írásbeli ajánlásán (a továbbiakban: ajánlás) alapult, amelyet a burgenlandi tartományi kormányzat tagjai részére a határozathozatal napján tett szóbeli tájékoztatások egészítettek ki. A burgenlandi tartományi kormányzat 2006. március 7-én hivatalosan hozzájárult az eladáshoz. Az eladás 2006. május 12-én fejeződött be.
- (35) Az eladás befejezését megelőző napon a BB 700 millió EUR értékű kölcsönt bocsátott ki. A privatizáció előtt a 2005-ös eredeti tervek szerint csak 320 millió EUR értékű kölcsönt kellett volna kibocsátani. A pótlólagos kölcsönöket az Ausfallhaftung biztosította. A 700 millió EUR összértékű kölcsönökből a Capital Bank, a GRAWE egyik leányvállalata 350 millió EUR értékű kölcsönt jegyezt.
- 5.2 Az eljárási levélben foglalt kiválasztási kritériumok
- (36) Az alábbi, az eljárási levélben felsorolt, az ajánlatok értékelésére vonatkozó kritériumokat a burgenlandi tartományi kormányzat határozta meg a 2005. szeptember 6-i döntésében:
- a) a vételár nagysága és a vételár biztos megfizetése;
- b) a BB önállóságának megőrzése;
- c) a BB további irányítása a tartományi Ausfallhaftung igénybevételének mellőzésével;
- d) az adott esetben szükséges tőkeemelések elvégzése;
- e) az ügylet biztonságossága;
- f) időbeli követelmények az ügylet végrehajtása során.
- (37) Az eljárási levélben utaltak továbbá arra, hogy az ajánlás alapján a BB-részvényes saját megítélése szerint dönt arról, hogy melyik ajánlattevő vehessen részt az eladási folyamat második szakaszában.
- 5.3 A GRAWE-val kötött szerződés szavatossági záradéka
- (38) A GRAWE-val kötött szerződés tartalmaz egy olyan záradékot, amely szerint Burgenland tartomány biztosítja, hogy a támogatási szabályokat sem a szerkezetátalakítási határozat tárgyát képező garanciaállapotokkal, sem az adásvételi szerződéssel kapcsolatban nem sértik meg. Ezt a szavatossági záradékot egy olyan záradék egészíti ki, amely szerint a vevő (GRAWE) igényt támaszthat arra, hogy Burgenland tartomány minden olyan összeget megtérítsen, amelynek a visszafizettetését a Bizottság egy elutasító határozatában rendeli el. Amennyiben a támogatási előírások alapján a vételár ilyen kiigazítása nem lehetséges, ezen záradék következtében a vevő elállhat a szerződéstől.

⁽¹⁶⁾ Egy negyedik, 115,5 millió EUR összegű indikatív ajánlatot, mely a határidő lejártá után érkezett be és nem volt teljes, nem lehetett figyelembe venni.

5.4 A HSBC ajánlása

- (39) Az ajánlásban a GRAWE ajánlatát az említett kiválasztási kritériumok alapján összehasonlították a konzorciuméval, és megállapították, hogy a vételárból kiindulva a konzorcium javára kellene dönten. Az egyéb kritériumok (a vételár biztos megfizetése, a BB további irányítása a tartományi Ausfallhaftung igénybevételének mellőzésével, tőkeemelések és az ügylet biztonságossága) figyelembevételével azonban a HSBC azt javasolta, hogy a BB-t a GRAWE részére adják el (lásd az eljárás megindításáról szóló határozat 27–29. pontját).

III. AZ EK-SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSE SZERINTI HIVATALOS VIZSGÁLATI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ HATÁROZAT

- (40) Az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdése szerinti hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló bizottsági határozat különösen az alábbi okokon alapult.
- (41) A versenypolitikáról szóló 23. jelentésben⁽¹⁷⁾ meghatározott alapelvek szerint a Bizottság nem tudta megállapítani, hogy az eladás nem tartalmaz támogatást, különösen mivel Burgenland tartomány nem a lényegesen magasabb vételárat kínáló konzorciumnak ítélte a BB eladását. Ezenkívül bizonyos eltérések mutatkoztak a panaszos és Ausztria között a pályázati eljárás leírásában.

A pályázati eljárásra vonatkozó kétségek

- (42) A Bizottság kétségbe vonta, hogy a pályázati eljárás ténylegesen átláthatónak, feltételekhez nem kötöttnek és nem diszkriminatívnak tekinthető. A Bizottság különösen azt vonta kétségbe, hogy a pályázat során biztosították-e az ajánlattevők egyenlő elbánását, és hogy egy piaci alapon működő eladó meghatározott-e volna olyan feltételeket, amelyeket az eljárási levélben a HSBC az eladáshoz kapcsolódóan felsorolt.
- (43) Ezen túlmenően a Bizottság kétségbe vonta a végleges választás átláthatóságát, mivel egyetlen utalást sem talált az egyes kritériumok értékelése vonatkozásában. Ezen-

kívül az a további kritérium, amely szerint Burgenland tartomány a BB-t az adásvételt követően refinanszírozza, és amelyre a tárgyalás során nagy hangsúlyt fektettek, egyáltalán nem szerepelt a kritériumok jegyzékében (lásd ehhez az eljárás megindításáról szóló határozat 65–69. pontját).

Egyéb szempontok

- (44) A továbbiakban a Bizottság az alábbi okok miatt nem zárhatta ki, hogy a GRAWE-t gazdasági előnyben részesítették:

- a) A két árajánlat közötti különbség arra utalt, hogy a BB-t nem piaci áron adták el a GRAWE-nak.
- b) A további, az Ausfallhaftung által biztosított 380 millió EUR értékű kölcsön kiadása nem szerepelt a potenciális vevők részére bemutatott üzleti tervben, és azt nyilvánvalóan a konzorciumnak sem ajánlották fel.
- c) Nem volt biztos, hogy magasabb ajánlatok nem érkeztek volna be vagy más versenyzők nem vettek volna részt az eladási eljárásban, ha az említett feltételeket nem határozták volna meg.

- (45) A továbbiakban a Bizottság utalt arra, hogy az adóköteles veszteségről szóló jelentés az ajánlatok gazdasági értékére hatást gyakorolhatott volna. Kétségeit fejezte ki a Bizottság a GRAWE-val kötött szerződésben szereplő szavatossági záradékkal kapcsolatban is.

- (46) Ami a szerződésben előírányzott, a 2000. június 20-i garanciamegállapodással kapcsolatos előtörlesztési díjat érinti, a Bizottságnak kétsége volt afelől, hogy Ausztria a szerkezetátalakítási határozatot teljes mértékben betartotta-e.

IV. AZ ÉRINTETT FELEK ÉSZREVÉTELEI

- (47) A Bizottság a GRAWE-től és egy magyar érintett féltől kapott észrevételt⁽¹⁸⁾. A GRAWE észrevétele megerősíti és kiegészíti Ausztria indokait, ezeket együtt kezelték.

⁽¹⁷⁾ Az Európai Bizottság 23. jelentése a versenypolitikáról 1993, 402. és következő pontok.

⁽¹⁸⁾ A panaszos által átadott ténybeli tájékoztatást ebben az összefüggésben nem kell figyelembe venni.

- (48) A magyar érintett fél egy vélhető korábbi csalási esettel kapcsolatban nyújtott be számos iratanyagot, amely főként a BB Magyarországon folytatott üzleti tevékenységét érintette, ahol a BB leányvállalata, a Sopron Bank Rt. működik. A magyar érintett fél szerint a csalást csak úgy lehet titokban tartani, ha a BB-t egy osztrák ajánlattevőnek adják el. Számos iratot nyújtottak be, amelyek különösen több, Magyarországon letelepedett és a BB-vel kapcsolatos leányvállalatra vonatkoztak (pl. cégjegyzéki vonatok, az érintett vállalatok alapszerződésai, az éves közgyűlések jegyzőkönyvei vagy más vállalati adatok, az időszak lényegesen a BB eladása előttre esett). Mivel a Bizottság véleménye szerint nem áll fenn közvetlen kapcsolat ezen iratok és az általa a támogatási szabályok tekintetében vizsgálendő privatizációs eljárás között, ezeket az észrevételeket nem vették figyelembe.

V. AUSZTRIA ÉS A GRAWE ÉSZREVÉTELE

- (49) Ausztria a már az eljárás megindításáról szóló határozat előtt benyújtott indokait kiegészítő információkkal egészítette ki. Ausztria indokait a GRAWE alapvetően támogatja.

1. Megengedhetőség

- (50) Ausztria eljárásjogilag ahhoz a véleményhez ragaszkodik, hogy a Bizottságnak a panaszt közelebbről nem szabad vizsgálnia, mivel a konzorcium, amely eddig az európai bankpiacon nem működött és ennek eredményeképpen még csak nem is pályázó, nem tekinthető „érintett fél”-nek az EK-Szerződés 93. cikkének [jelenleg 88. cikk] alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet⁽¹⁹⁾ 1. cikkének h) pontja szerint. Valamennyi kifogásolt diszkriminációs eset a letelepedési szabadsággal és a tőke szabad mozgásával kapcsolatos kérdés; az európai bankpiacra való bejutást nem lehet egy támogatási eljárással kieszközölni. Ezen túlmenően a Bizottságnak meg kell gondolnia, hogy a konzorcium az eljárás megindításáról szóló bizottsági határozatot követően nem kezdte meg működését, és nyilvánosan ismertette, hogy a bank megszerzéséhez további érdeke nem fűződik.
- (51) A Bizottság az ügy vizsgálatával túllépné a mérlegelési hatáskörét. Ausztria hangsúlyozta, hogy az osztrák bíróságok az esetet támogatásjogilag gondosan feldolgozták, valamennyi tanút meghallgattak és a tényállást átfogóan megvizsgálták, és ezt követően arra az eredményre jutottak, hogy egy nyílt, tisztességes és átlátható pályázati eljárás lefolytatására került sor. A Bizottságnak ehhez az állásponthoz kellett volna csatlakoznia, ahelyett, hogy hivatalos vizsgálati eljárást indít.

2. A pályázati eljárás általános szempontjai és annak eredménye

A pályázati eljárás keretfeltételei

- (52) Ausztria hangsúlyozza, hogy nyílt, tisztességes és átlátható pályázati eljárást folytattak le. Ezt az üggyel foglalkozó osztrák bíróságok is megerősítették. A végleges döntést nem hozták meg 2006. március 4-e előtt. Valamennyi pályázó ugyanolyan lehetőségeket kapott, hogy a due diligence vizsgálataikhoz szükséges információkat beszerezzék, még akkor is, ha ezeket a pályázók különböző módon használták fel.
- (53) Még ha a kezdetektől fogva jelentős kétség merült is fel a konzorcium vonatkozásában, legitim volt, hogy hagyják a konzorciumot a lehető legtovább részt venni a pályázati eljárásban, ahelyett, hogy az indikatív ajánlatok alapján kizárják az eljárásból. Ez az eljárási mód megfelel a piaci alapon működő eladó magatartásának, amely az ajánlattevők közötti versenyt így erősítené annak érdekében, hogy a lehető legmagasabb vételárat érje el. Ezenkívül Ausztria abból indult ki, hogy a konzorcium, ahogyan azt a tárgyalások során jelezték, egy pénzügyileg erős üzleti partnert hoz majd magával. Egy ilyen partner jelentősen megváltoztathatta volna a helyzetet.
- (54) A GRAWE úgy nyilatkozott, hogy őt a pályázati eljárás során sem Burgenland tartomány, sem pedig az osztrák pénzügyi felügyelet (Finanzmarktaufsicht, FMA) kiemelt elbánásban nem részesítette.

Az ajánlás

- (55) Ausztria érvényre juttatta, hogy a HSBC ajánlása esetében csak a privatizációs eljárás összefoglalásáról volt szó, és azt önmagában véve nem lehet a döntés egyetlen alapjának tekinteni. Az ajánlással csak egy rövid áttekintést adtak az eljárásról és az ajánlatokról. Az eredményeket a döntéshozók számára szóban részletesebben kifejtették. Ezt az információt Ausztria egy olyan jelentéssel egészítette ki, amelyet a HSBC azért készített Burgenland tartománynak, hogy az észrevételét a Bizottság első, 2006. április 12-i megkeresésére elő tudja készíteni, és amelyben az eredményeket részletesebben is kifejtették. Az ajánlást – állítja Ausztria – nem lehet a bank vállalati értékére vonatkozó szakértői véleménynek tekinteni, amelyet az európai jog sem követel meg. A 2006. március 5-i döntés sokkal inkább a korábbi privatizációs próbálkozásokból származó tapasztalatokon, valamint az ajánlásokon és a HSBC-képviselők szóbeli értékelésén és bizalmas magyarázatán alapult.

⁽¹⁹⁾ HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

A GRAWE és a konzorcium árajánlatának összehasonlíthatósága

- (56) Ausztria véleményében és a GRAWE észrevételeiben is többször hivatkoznak a két ajánlattevő ajánlatainak összehasonlíthatóságára.
- (57) A 2000. június 20-i garanciamegállapodásra vonatkozó előtörlesztési díjakkal kapcsolatban Ausztria utalt arra, hogy a Bizottság a vonatkozó megállapodásokat, amelyeket mindkét utolsó ajánlattevő ajánlataiban előírnak, tévesen értelmezi. Az ott meghatározott kompenzáció arra a tényre vonatkozik, hogy Burgenland tartomány a garanciamegállapodás keretén belüli fizetéseket több évvel korábban teljesítette volna, mint ahogy azt előírnyozták⁽²⁰⁾. Ez ugyanakkor nem képezte a vételár részét, ahogy ezt a Bizottság nyilvánvalóan feltételezi. Ezenkívül ez a szabályozás a BB korábbi szerkezet-átalakítási határozatát nem kérdőjelezi meg, hanem segítette volna abban, hogy azt a támogatást csökkentsék, amelyet akkor a Bizottság engedélyezett.
- (58) A GRAWE-val és a konzorciummal kötött szerződésekben meghatározott szavatossági záradékokkal és szavatossági határidőkkel kapcsolatban Ausztria érvényre juttatja, hogy ezek a két ajánlattevővel egyénileg folytatott szerződés-kötési tárgyalások eredményei voltak. A felelősségi határokra, a szabad összegekre és a szavatossági határidőkre (két év a konzorcium és három és a GRAWE részére) vonatkozó eltérő szabályozások nem minősülnek az ajánlattevők közötti egyenlőtlen bánásmódnak.
- (59) Csak a konzorciummal kötött adásvételi szerződés tervezete tartalmazott egy 100 000 EUR összegű éves jutalékot az Ausfallhaftung vonatkozásában, amelyet 2017-ig Burgenland tartomány részére kellett volna fizetni. A GRAWE-val kötött szerződés nem tartalmazott ilyen jutalékot, mivel – Ausztria magyarázata szerint – az a GRAWE árajánlatában már benne foglaltott.
- (60) Az új kölcsönök kibocsátása vonatkozásában Ausztria érvényre juttatta, hogy a felügyelőbizottság azon határozatát, amely kiegészíti a BB üzleti tervén alapuló, 2005. szeptemberi határozatot azzal, hogy a 320 millió EUR értékben kibocsátott kölcsönök mellé még egyszer 380 millió EUR értékű kölcsönt bocsássonak ki, a küszöbön álló privatizációtól és a BB jövőbeni tulajdonosától függetlenül hozta meg. Burgenland tartomány azt a véleményt képviselte, hogy ezeknek a kiegészítő kölcsönöknek a kibocsátása az eladás szempontjából nem volt irányadó, és ezért eltekintett attól, hogy azt az eljárási levélben megemlítsék. Mindkét pályázót tájékoztatták azonban az ún. due diligence vizsgálat során ezeknek a kölcsönöknek a kibocsátásáról, és a kibocsátás a vevő

figyelembevétele nélkül történt. Mindenesetre ezt csak a GRAWE vette figyelembe a szerződés-tervezetében. Ausztria hangsúlyozta, hogy a 380 millió EUR értékű kiegészítő kölcsönt azért bocsátották ki, hogy az Ausfallhaftung keretén belül lévő, legkedvezőbb refinanszírozási lehetőségeket amennyiben csak lehet, kihasználják. Erre a konzorciummal folytatott tárgyalások során ismételt felhívták a figyelmet. Ha a BB-t a konzorciumnak adták volna el, a konzorcium a GRAWE-nál jóval nagyobb mértékben profitált volna a jobb refinanszírozási lehetőségekkel. Ausztria előadta, hogy a BB refinanszírozási költségei a konzorcium részére történő eladás esetében magasabbak lettek volna, mivel a konzorcium a GRAWE-val ellentétben nem rendelkezett hitelminősítéssel, és ezenkívül a székhelye Ukrajnában van, így a BB legfeljebb – ha egyáltalán – egy „hipotetikus” hitelminősítés esetében „BB” vagy „B” refinanszírozási feltételeket várhatott volna.

- (61) A GRAWE-val kötött azon különmegállapodással kapcsolatban, amely szerint a BB ingatlantársaságai közül négyet az eladás befejezése előtt 25 millió EUR mérleg szerinti értékükön Burgenland tartományra ruháztak át, Ausztria arra hívta fel a figyelmet, hogy arra a tényre tekintettel, hogy a BB gazdasági elemzőtársasága 2005. december 31-én megerősítette, hogy a tulajdon piaci értéke a mérleg szerinti értéknek megfelel, az átruházás csupán egy likviditási hatással járt. Ezt a likviditási hatást ezért a két ajánlat összehasonlítása során nem kellett figyelembe venni.
- (62) A konzorcium egy 15 millió EUR értékű foglaló fizetését ajánlotta fel, amelyet a szerződés aláírásának napján az ukrajnai székhelyű Active Bank által vezetett vagyonkezelői számlára kellett teljesíteni. A GRAWE-nak az eladás befejezésének napján a vételár teljes összegét át kellett utalnia.
- Az állami támogatásokra vonatkozó szavatossági záradék a GRAWE-val kötött szerződésben**
- (63) Ausztria azt a véleményt képviseli, hogy a záradék, amelyet a konzorciummal kötendő adásvételi szerződés tervezete is tartalmazott⁽²¹⁾, az adásvételi szerződésekben az ilyen jogügyletek esetében megszokott rendelkezés a vételi feltételek és az ár részeként, és a támogatási előírásokkal összhangban áll. A záradék a BB azon vevőjének jogos érdekében áll, amely nem hajlandó magasabb árat ajánlani, ugyanakkor egy támogatási határozatból következő visszakövetelési rendelkezés alapján kötelezettnek látna magát magasabb ár megfizetésére. Ezenkívül a Bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy a záradék magában foglalta a vevő elállási jogát arra az esetre, ha kiderül, hogy a záradék támogatásjogi szempontból érvénytelen.

⁽²⁰⁾ A 2000. június 20-i módosított garanciamegállapodás szerint, ahogy ez fentebb már említésre került, Burgenland tartomány jogában állt, hogy a 2010-es üzleti évre vonatkozó éves beszámoló meghatározása után a nyitott garanciafizetést teljes egészében vagy akár csak részben is a BB részére teljesítse.

⁽²¹⁾ A konzorciummal kötendő szerződés tervezetében szereplő szavatossági záradék mindenesetre nem tartalmazta azt a kijelentést, hogy maga az adásvételi szerződés támogatástól mentes volt.

- (64) A GRAWE véleménye szerint a Bizottság kétségei mindaddig elhanyagolhatóak, amíg egy visszakövetelési rendelkezést ki nem adnak. A GRAWE hangsúlyozta, hogy egy pályázati eljárás keretén belül a pályázónak csak nagyon korlátozottak a lehetőségei, hogy a közjogi eladó támogatásjogilag valószínűleg megfelelő magatartását megakadályozza. Egy ilyen záradék – a GRAWE szerint – az államot csak még inkább arra készíti, hogy a támogatási szabályokat betartsa, ami a Bizottságnak szintén érdekében áll.

3. A GRAWE által fizetett vételár piachoz való igazodása

- (65) Ausztria véleménye szerint azt, hogy egy nyílt és átlátható pályázati eljárás lefolytatására került sor, valamint hogy az eladás piaci áron történt, az a tény bizonyítja, hogy három ajánlattevő nyújtott be indikatív árajánlatot, amelyek közül a GRAWE nyújtotta be a második legjobb ajánlatot. Ebből arra lehet következtetni, hogy a GRAWE ajánlata nem maradt el a BB piaci értékétől.

- (66) Ausztria ezzel kapcsolatban a BB privatizációja második kísérletének eredményére hivatkozik. Akkor mind a négy ajánlat 85 millió EUR és 93 millió EUR között volt, így a GRAWE által fizetett 100,3 millió EUR vételár a piac tekintetében megfelelőnek minősíthető.

- (67) A támogatási előírások értelmében Ausztria egyáltalán nem lett volna arra köteles, hogy a bankot nyílt pályázati eljárás keretében értékesítse; ehelyett egy értékbecslést is beszerezhetett volna. Amíg a vételár az adásvétel előtt beszerezett értékbecslésnek megfelel, nincs szó állami támogatásról. Ebben az összefüggésben a Bizottság figyelmen kívül hagyta, hogy Ausztria a vizsgálat egy korábbi szakaszában már több szakvélemény elkészítésére megbízást adott, amelyek Ausztria azon véleményét erősítették meg, hogy a GRAWE által fizetett vételár a piac tekintetében megfelelő.

- (68) Ausztria és a GRAWE az előadottakat az alábbi szakvéleményekkel és dokumentumokkal támasztja alá:

- a) A BB HSBC által készített indikatív megítélése: ebben a szakvéleményben arra a következtetésre jutottak, hogy a BB értéke egy jó fizetőképességgel rendelkező

vevő számára történő privatizáció és eladás esetén az adóköteles veszteség értékelésének megfelelően 50 millió EUR és 70 millió EUR között lenne. A saját tőke kifizetése ebben az esetben 33,4 millió EUR-ra rúgna ⁽²²⁾.

- b) A BB Stand-alone-értékének a gmc-unitreu Wirtschaftsprüfungs- und Steuerberatungs GmbH által készített becslése, amennyiben Burgenland tartomány a BB privatizációjának előkészítése céljából valamennyi részvényt értékesíti: e szakvélemény szerint, amelyben a HSBC-értékeléshez hasonló számokat használtak fel, a BB értéke 2004. június 30-án 44,4 millió EUR és 53,9 millió EUR között volt ⁽²³⁾.

- c) A konzorcium által készített értékelés, amely a BB 50 millió EUR-tól 75 millió EUR-ig terjedő Stand-alone vagyoni értékéből indult ki.

- (69) Ezenkívül Ausztria érvényre juttatta, hogy a pályázók dicsérték a pályázati eljárás feltételeit, így mindkét árajánlat a tényleges piaci érték felett volt.

- (70) Ausztria felajánlotta, hogy megbízást ad egy független szakértőnek további szakvélemény elkészítésére annak érdekében, hogy bebizonyítsa, a piacnak megfelelő vételár kifizetése történt.

4. Az Ausfallhaftung jelentősége a BB eladása szempontjából

- (71) Ausztria a teljes vizsgálat alatt mindvégig hangsúlyozta a BB eladása során az Ausfallhaftung jelentőségét és Burgenland tartomány azzal kapcsolatos érdekeit, és e kijelentéseit a GRAWE támogatta. A Bank Burgenlandnak a tartományi Ausfallhaftung igénybevételét mellőző módon történő továbbírányítására vonatkozó kritérium egyike volt az Ausztria által a pályázati eljárás keretén belül nyilvánosságra hozott kritériumoknak és az így valamennyi érintett előtt ismert volt. Ezzel kapcsolatban Ausztria és a GRAWE különösen az alábbi indokokat sorolták fel:

⁽²²⁾ A HSBC kizárólag azt az adóköteles veszteséget vette figyelembe, amelyet a BB a saját üzleti tevékenysége alapján ténylegesen ki tudott volna használni. Ebben az összefüggésben a HSBC abból indult ki, hogy a vevő jó hitelminősítése többé vagy kevésbé automatikusan a BB-re is érvényes lenne (ún. fizetőképesség-transzfer). A HSBC összesen három forgatókönyv figyelembevételével folytatta le a BB értékelését, azaz egy olyan további forgatókönyvet vizsgált, amelyben nem kerül sor privatizációra és a BB Burgenland tartomány tulajdonában marad, és egy olyan forgatókönyvet, amelyben a BB-t egy fizetőképességgel/hitelminősítéssel nem rendelkező harmadik fél (mint a konzorcium) részére adják el.

⁽²³⁾ Ennek során egy 5,6 millió EUR értékű adóköteles veszteséget vettek figyelembe.

- (72) Az Ausfallhaftungot törvényileg meg lehet indokolni. Mivel a BB-t magánjogi részvénytársaságként szervezték, és a nemfizető kezesség a magánjog intézménye (ABGB 1356. cikk), Burgenland tartomány kezességének feltételei és mértéke nyilvánvalóan a magánjogi szabályok szerint alakulnak; az állam itt a Bank Burgenland tulajdonosa, nem pedig a közhatalom képviselője. Ha a Bizottság ezt az indoklást nem fogadja el, azzal az ausztriai hatalommegosztást hagyja figyelmen kívül. Az Ausfallhaftung forrása a törvényhozó hatalom, míg a BB eladására vonatkozó döntést végrehajtó hatalom, azaz Burgenland tartomány hozta meg. Burgenland tartomány kapcsolata a BB-vel ahhoz hasonlítható, amikor egy anyavállalat a leányvállalatáért egy pártfogói nyilatkozatban kezességet vállal. Egy leányvállalat eladása esetében figyelembe vennének egy ilyen kezességet, mint minden más mérlegen kívüli kockázatot. Ezen indoklás alátámasztására Ausztria az osztrák legfelsőbb bíróság 2006. április 4-i ítéletére ⁽²⁴⁾ utal.
- (73) Ezenkívül a Bizottság és Ausztria között megegyezés született az Ausfallhaftungnak mint meglévő állami támogatásnak egy átmeneti határidőt követő megszüntetéséről. A megszüntetéséig az Ausfallhaftungot „legalizálták”, így Burgenland tartomány azt a BB eladásakor is figyelembe vehette. Burgenland tartomány a kezességet nem a privatizálási eljárásra tekintettel nyújtotta, és Ausztriának nem volt jogi lehetősége arra, hogy a BB eladása előtt ezt a kezességet megszüntesse. Ha ilyen körülmények között az Ausfallhaftunggal kapcsolatos kockázatot nem lehetne figyelembe venni, a Bizottság valójában megakadályozná Burgenland tartományt abban, hogy a BB-t privatizálja. Ez ellentétben állna a Bizottság korábbi határozatában lévő, a BB privatizációjára vonatkozó kikötéssel, és megengedhetetlen mértékben korlátozná a tagállamok arra vonatkozó jogát, hogy a vagyoni értékeiket privatizálják.
- (74) A Bizottság és a közösségi bíróságok döntési gyakorlata megerősíti az osztrák álláspontot. Különösen a Bizottság ismerte el, hogy egy privatizáció során a kötelezettségeket és a mérlegen kívüli kockázatokat figyelembe lehet venni ⁽²⁵⁾. A Gröditzter Stahlwerke ügyében az Európai Közösségek Bírósága is burkoltan elismerte, hogy az olyan állami kezességet, amely egy vállalat felszámolása szempontjából jelentőséggel bír, figyelembe lehet venni ⁽²⁶⁾. Az Ausfallhaftungnak mint meglévő támogatásnak az elismerése ezért releváns.
- (75) Az Ausfallhaftung bekövetkeztének kockázata a bank jövőbeni kockázati profiljától és ennek következtében az új tulajdonos kockázati profiljától függ. Azok a kockázatok, amelyekkel a BB konzorcium általi megszerzése járt volna együtt, Burgenland tartomány számára nem lettek volna elfogadhatók. Az a tény, miszerint a BB továbbra is az FMA alá tartozhat, sem változtatott volna ezen a becslésen, mivel az FMA csak utólagosan fejté ki tevékenységét.
- Az Ausztria által benyújtott felszámolási forgatókönyv**
- (76) Ausztria az Ausfallhaftung által biztosított összeg elszámolását és egy felszámolási forgatókönyvet nyújtott be arra való utalással, hogy az elszámolás alapjául szolgáló becslés esetében olyan becslésről van szó, amelyet a Bizottságnak abban az eljárásban nyújtottak be, amely a szerkezetátalakítási határozat meghozatalához vezetett.
- (77) A GRAWE érvényre juttatta, hogy ebben az összefüggésben egy felszámolási forgatókönyvhöz való visszanyúlás hibás lenne, mivel Burgenland tartománynak nem a BB felszámolásáról kellett döntenie, hanem sokkal inkább egy vevőt kellett kiválasztania. A felszámolási forgatókönyvet más körülmények vonatkozásában állapították meg (szerkezetátalakítási támogatásokról szóló határozat). Ezenkívül Burgenland tartomány az Ausfallhaftung bekövetkeztekor nem kerülne olyan helyzetbe, hogy valamennyi vagyoni érték felszámolását kérje, mivel valamennyi hitelező közvetlenül a tartományhoz fordulhatna követeléseivel.
- A BB refinanszírozása az eladását követően**
- (78) Ausztria véleménye szerint ez a szempont „a BB további irányítása a tartományi Ausfallhaftung igénybevételének mellőzésével” kritériumhoz kapcsolódik. Ausztria ragaszkodik ahhoz, hogy azt követően, hogy a BB konzorciumnak történő eladása nyilvánosságra került volna, a refinanszírozási szükségletek emelkedésére és lényeges készpénzkiáramlásra lehetett volna számítani, így végső soron sor kerülhetett volna arra, hogy fel kell használni az Ausfallhaftungot. Így a BB eladást követő likviditása a döntéshozatal fontos eleme volt. A konzorcium sem zárta ki a betétek hatásának és az Interbank-hitelvonalak felmondásának kockázatát, a kockázat mértékét mindenestre sokkal alacsonyabbra értékelte, mint Ausztria. Mialatt a konzorcium legfeljebb 500 millió EUR-s értékű csökkenésből indult ki, Ausztria olyan számításokat nyújtott be, amelyek eredményeképpen a nettó tőkecsökkenés legjobb esetben 750 millió EUR és legrosszabb esetben 1,25 milliárd EUR körül lenne. A konzorciumnak be kellett volna bizonyítania, hogy ezt a refinanszírozás biztosítani tudta volna, erre bizonyítékot azonban nem szolgáltatott, hanem csupán különböző bankok nem kötelező érvényű szándéknyilatkozatait csatolta.

⁽²⁴⁾ Az osztrák legfelsőbb bíróság 2006. április 4-i ítélete, 1 Ob 251/05a (ezt az ítéletet a GRAWE is benyújtotta), amelyben kifejtették, hogy Burgenland tartomány által vállalt Ausfallhaftung a tartomány tagi minőségével elválaszthatatlanul összekapcsolódik.

⁽²⁵⁾ A Bizottság határozata a Franciaország által a „Stardust Marine” javára nyújtott állami támogatásról (HL L 206., 2000.8.15., 6. o.), 82. pont; a Bizottság 2000. április 11-i 2000/628/EK határozata az Olaszország által a „Centrale del Latte di Roma” javára nyújtott állami támogatásról (HL L 265., 2000.10.19., 15. o.), 91. pont.

⁽²⁶⁾ Az Európai Közösségek Bíróságának a C-334/99 sz. Gröditzter Stahlwerke ügyben 2003. január 28-án hozott ítélete, EBHT 2003, I-1139., 136. és következő pontok.

(79) A továbbiakban Ausztria hangsúlyozta, hogy ebben a tekintetben sokkal kevesebb kétsége lett volna, ha a konzorcium pénzügyileg erős üzleti partnert hozott volna magával, ahogyan azt a tárgyalások folyamán kilátásba helyezte.

5. Az FMA-n keresztüli eladás engedélyezésével kapcsolatos kérdések

(80) Ausztria magyarázata értelmében az FMA a BWG 20. cikke szerint egy bank vevőjét csak akkor veheti alá az ún. Fit & Proper-tesztnek, ha a szerződő felek kötelező érvényű adásvételi szerződést kötnek. Az FMA egynél több potenciális vevő hipotetikus értékelésével a hatáskörét túllépné. Ugyanezen okból nem lehetséges, hogy a Bizottságnak utólagos értékelést nyújtsanak be, amint azt az az eljárás megindításáról szóló határozatban kérte. Mivel mind a konzorcium, mind a GRAWE a vásárlás előtt írásban engedélyt kért, az FMA következképpen elutasította, hogy a benyújtott dokumentumokat megvizsgálja ⁽²⁷⁾. Az FMA köteles minden eladást elfogulatlanul vizsgálni.

(81) Ausztria úgy nyilatkozott, hogy mégis megpróbálta, hogy a két megmaradt ajánlattevő tekintetében értékelést kapjon. Az FMA utalt arra, hogy az FMA számára anélkül is oly jól ismert GRAWE értékeléséhez csak néhány hétre lenne szükség. Mivel a konzorcium értékelésében azonban az Európai Unió kívüli hatóságok is részt vettek volna, ez vélhetően három hónapnál tovább tartana. Az FMA-t ugyanakkor törvény kötelezi arra, hogy az esetleges elutasító végzést három hónapon belül kiadja, egyéb esetben az adásvétel engedélyezettnek minősül. Ezen okból a FMA-nak a konzorciumnak történő esetleges eladást az ajánlattételt követő három hónapon belül el kellett volna utasítania. Mindezeketől eltekintve az FMA megvizsgálhatta volna a konzorciumnak a BB megszerzésére vonatkozó szándékát, és az eredeti elutasító határozatát adott esetben visszavonhatta volna. A teljes eljárás egy évig tarthatott volna. Az FMA tájékoztatása szerint az eljárás kimenetele „teljes mértékben nyílt” volt.

(82) Ausztria hangsúlyozta, hogy ennek figyelembevételével Burgenland tartománynak saját magának kellett volna megítélnie, hogy várható-e a BB eladásának FMA általi engedélyezése. Ennek során Ausztria abból indult ki, hogy az FMA a konzorcium részére történő eladáshoz sosem járult volna hozzá. A legfontosabb szempontok, amelyek Burgenland tartomány e prognózisának alapjául szolgáltak, az alábbiakban kerülnek kifejtésre.

(83) A SLAV International Bank AG már 1994-ben kérvényezett egy bankkoncessziót Ausztriára; a kérelmet 1997. november 17-én elutasították. A kérelem elutasítását akkoriban többek között azzal indokolták, hogy az akkori tulajdonos, az ukrán alap, nem alkalmazta a nemzetközi számviteli standardokat (IAS). Továbbá egy kis tag, a kizárólag Ukrajnában képviselt Active Bank Ltd kivételével a csoport a banki üzletágban nem folytat tevékenységet. A konzorcium egyetlen tagja sem rendelkezik nemzetközileg elismert hitelminősítő ügynökség hitelminősítésével. A GRAWE-val ezzel szemben a Bank Burgenland egy, a bank- és tőkepiacon tapasztalt partnerre tenne szert, amely „A” hitelminősítéssel rendelkezik, és az FMA jól ismeri.

(84) Ausztria ezenkívül utalt az első két sikertelen privatizációs eljárás tapasztalataira. Különösen arra, hogy a második eladási körben, amely 2005 augusztusában eredmény nélkül végződött, egy orosz végtulajdonossal rendelkező, litvániai székhelyű bank is részt vett, amely esetében Ausztriának alapos oka volt annak feltételezésére, hogy az FMA az adásvételt nem engedélyezné.

(85) A továbbiakban Ausztria utalt arra, hogy a határozat jelentősen több időt vett volna igénybe, mivel az FMA és az ukrán nemzeti bank közötti együttműködés és információcsere szabályozására vonatkozóan nem létezik „Memorandum of Understanding”.

(86) Ezenkívül a GRAWE-nak a jó hírneve miatt érdekében állt, hogy ha a BB-nek nehézségei támadnak, beavatkozzon. Ez a konzorciumról nem mondható el. Kiegészítésként Ausztria hangsúlyozta, hogy a BB egy ukrániai székhelyű tulajdonossal sosem kapna a GRAWE „A” hitelminősítésével összehasonlítható hitelminősítést, hanem annak az alapelvnek megfelelően, hogy egy vállalat a székhelye szerinti állam minősítésénél jobb minősítést nem kaphat, inkább egy „BB” és „B” közötti minősítést kapna.

6. További szempontok, amelyek Burgenland tartomány prognózisába bekerültek

(87) Ausztria benyújtotta ezenkívül a HSBC egy hozzászólását, amelyben a tartomány minden megfontolását megerősítették arra vonatkozóan, hogy az FMA a GRAWE javára történő eladást engedélyezné és az Ausfallhaftung lehetséges igénybevételét valószínűsítették. A GRAWE részére történő eladás lényegesen alacsonyabb kockázata a két ajánlat közötti különbséget messze meghaladná.

⁽²⁷⁾ A konzorcium 2005. december 6-án, a GRAWE 2006. január 10-én fordult írásban az FMA-hoz, amely során mindkettőt végül arról tájékoztatták, hogy az FMA a beadványokkal az akkori időponttal nem tud foglalkozni.

(88) Kétségek merültek fel a konzorcium üzleti terve vonatkozásában is. Ezt csak a vizsgálat egy késői szakaszában (2006. február 27-én) nyújtották be, és az ukrainai székhelyű Active Bank Ltd bevonásához kapcsolódott. Sőt, a konzorcium a Bank Burgenland megszerzését az Active Bank bevonásához kapcsolta. Az üzleti terv Burgenland tartomány felfogása szerint egy sor olyan elemet tartalmazott, amelyek a BB létét veszélyeztették.

(89) Utaltak itt különösen arra, hogy a konzorcium által biztosított tőkejuttatásnak csak nagyon csekély részét irányozták elő a BB regionális üzleti tevékenységének erősítésére (17 millió EUR az összesen 85 millió EUR-ból); a maradéknak az Ukrajnában működő Active Bankba kellett volna folynia. Az üzleti terv szerint a fő tevékenységeket Ukrajnába és nem Burgenland tartományba kellett volna telepíteni, ami magában foglalta a devizakockázatot.

(90) Ezenkívül Burgenland tartomány sosem tudta meg, hogy a konzorcium hogyan képzelte konkrétan az Active Bank bevonását, amelynek értékét túl magasra becsülték. Burgenland tartomány óvatosságból a BB tekintetében abból a pesszimista forgatókönyvből indult ki, hogy az Active Bank csődje a BB-t jelentősen veszélyeztetné és legvégül a BB fizetési képességéhez vezethetne.

(91) Ezen üzleti terv alapján Burgenland tartomány a BB-t nem adta volna el, még akkor sem, ha a konzorcium lett volna az egyetlen ajánlattevő ⁽²⁸⁾.

(92) Ezen túlmenően Ausztriának azért is voltak kétségei, mert az FMA-nak jelentősen több időre lett volna szüksége, hogy a BB konzorcium részére történő eladását megvizsgálja. A szerkezetátalakítási határozatban a BB gördülékeny privatizációját írták elő. Ezen túlmenően a GRAWE árajánlata csak 2006. március 31-ig volt érvényes. Burgenland tartomány vállalta volna a kockázatot, hogy az FMA elutasító határozata esetén egyáltalán ne legyen a BB-nek vevője.

(93) 2008. március 5-én Ausztria utalt egy német bírósági ítéletre, amely azt a BaFin-határozatot erősítette meg, amellyel elutasították egy német bank részvényeinek

egy ukrán vállalatcsoport részére történő eladását. Ausztria nem állította, hogy az esetben érintett ukrán csoport esetén a konzorciumról van szó, azonban ebben a határozatban, amelyet a BaFin 13 hónap alatt hozott meg, a saját prognózisát megerősítve látta.

(94) Ausztria felfogása szerint a gördülékeny eladás kérdése az ügylet kért biztonságával szorosan összekapcsolódott. A harmadik privatizációs kör meghiúsulása a bankot veszélyeztette volna, és azt követően még a BB fizetési képességéhez is vezethetett volna, és ezzel szükségessé tette volna az Ausfallhaftungot.

7. A kockázatértékelés más, Ausztria és a GRAWE által bemutatott módszerei

(95) Ausztria további magyarázatokat nyújtott be a HSBC ajánlásához kapcsolódóan, amely az összességében biztosított kötelezettségekre vonatkozott. A BB konzorciumnak történő eladása esetén az Ausfallhaftung felhasználása valószínűségének a mérsékelt emelkedése, a két árajánlat közötti különbséget kiegyenlítően, ezáltal a GRAWE javára hozott döntéshez vezetne.

(96) A GRAWE benyújtott egy további, Ausztria által is támogatott szakvéleményt, amely a felelőségeket eladási opcióként kezelő értékelési modellt használ fel annak érdekében, hogy a BB GRAWE részére történt eladását megmagyarázza és igazolja. Ebben a szakvéleményben arra a következtetésre jutottak, hogy a BB konzorcium részére történő eladása esetén már a teljes vagyongadózási hajlama tekintetében fellépő 1,83 %-os minimális emelkedés folytán is jelentősen nőne az abból eredő kockázat Burgenland tartomány számára az Ausfallhaftung keretén belül, így az a döntés, hogy a BB-t a GRAWE részére adják el, indokolt volt.

(97) Az eljárás nagyon késői szakaszában, 2008. február 22-én Ausztria benyújtott egy elemzést arról, hogy a tőkepiacok egy olyan felelőséget, mint az Ausfallhaftung, hogyan értékelnek. Az elemzésben alapul vett becslésnek a Morgan Stanley által készített részletes magyarázatát 2008. április 9-én nyújtották be. Az elemzés kiindulópontja az a feltevés, hogy Burgenland tartomány a tőkepiacokon az Ausfallhaftung-kockázattal szemben egy kötvénykockázati csereügylet (credit-default-swap) által biztosíthatná magát. Ausztria érvényre juttatta, hogy ennek az elemzésnek az eredményei is azt mutatták, hogy Burgenland tartomány döntése az értékesítésről indokolt volt. Ausztria egy ilyen biztosítás költségeit (a BB GRAWE részére történő eladása esetében) 51,3 millió EUR-tól 64,1 millió EUR-ig és (a BB konzorcium részére történő eladása esetében) 521,6 millió EUR-ra becsülte. Habár a Morgan Stanley becslései alacsonyabbak voltak (2006. május 12-én 354 millió EUR), azonban az eredmények Ausztriát igazolták.

⁽²⁸⁾ Ezt a pontot Ausztria és a GRAWE az eisenstadti tartományi bíróság összehasonlítható következtetéseire való egyidejű utalás mellett külön kiemelték.

8. A támogatás közös piaccal való összeegyeztethetősége

- (98) Ausztria a támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségével kapcsolatban nem foglalt állást.
- (99) A GRAWE érvényre juttatta, hogy az intézkedést, amennyiben azt állami támogatásnak kellene tekinteni, az EK-Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján a közös piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető. A BB privatizációja szorosan kapcsolódik a korábbi szerkezetátalakítási határozathoz, amelynek következtében a BB-t továbbra is regionális bankként kell irányítani Burgenland tartományban. A konzorcium üzleti tervéből kivehető, hogy a konzorcium tulajdonosként ezt az irányítást nem tartotta szem előtt. Ez a szerkezetátalakítási határozat szabályszerű átültetését járulékosan veszélyeztette.

VI. A TÁMOGATÁS JOGI ÉRTÉKELÉSE

1. Megengedhetőség

- (100) Mindenekelőtt a Bizottság arra emlékeztet, hogy a 659/1999/EK rendelet 10. cikkének (1) bekezdése értelmében bármilyen eredetű, feltételezhetően jogellenes támogatásra vonatkozó információt meg kell vizsgálnia. Ausztria így egy olyan döntési hatáskör meglétéből indul ki, amellyel a Bizottság egyáltalán nem is rendelkezik, mert jogilag kötelezett arra, hogy egy olyan panaszt, mint a konzorciumé, megvizsgáljon. A konzorcium a BB pályázati eljárásának végső fázisában a GRAWE egyetlen versenytársaként minden kétséget kizáróan az említett rendelet 1. cikkének h) pontja szerinti „érintett fél”. A későbbi fejlemények – mint azok a sajtóközlemények, amelyekből kitérni, hogy a konzorcium feladta a bank megvásárlására vonatkozó eredeti tervét – nem érintik a Bizottság arra vonatkozó kötelezettségét, hogy a vizsgálatát lefolytassa. Ennek vonatkozásában a Bizottság megállapítja, hogy a konzorcium a panaszát nem vonta vissza⁽²⁹⁾.
- (101) A Bizottság utal arra, hogy az Ausztria által benyújtott osztrák bírósági határozatok sem prejudikáló, sem korlátozó hatással nem rendelkeznek a Bizottság azon jogköreire vonatkozóan, hogy az esetet az EK-Szerződés 87. és 88. cikke alapján megvizsgálja. Ennek kapcsán a Bizottság azt is megállapítja, hogy végeredményben egyik benyújtott bírósági határozat sem a támogatásokra vonatkozó jogszabályokon alapul⁽³⁰⁾.

⁽²⁹⁾ Az Ausztria által a letelepedési szabadságra vonatkozóan előadott indokokra a támogatási eljárás keretén belül nem kell kitérni. Lásd az Elsőfokú Bíróság T-289/03. sz. BUPA ügyben 2008. február 12-én hozott ítélet 314. pontját, még nem tették közzé, elérhető a www.curia.europa.eu honlapon.

⁽³⁰⁾ Lásd például a *Landesgericht Eisenstadt* 27 Cg 90/06 p-40 sz. 2006. május 20-i határozatát, különösen a 28. o. és az *Oberlandesgericht Wien* 2 R 150/06b. sz. 2007. február 5-i határozatát, különösen 15. o., amelyekben leszögezik, hogy nincs szükség arra, hogy az állami támogatás fennállásáról nyilatkozzanak.

2. Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatás megléte

- (102) Az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet. A BB privatizációjának az előbbi cikkben említett valamennyi kritériumnak eleget kell tennie, hogy állami támogatásként lehessen értékelni.

2.1 Állami támogatások a privatizációk keretében – a jogi keret

- (103) Amint az az eljárás megindításáról szóló határozatban is kifejtésre került, a Bizottság egy intézkedés támogatásjogi megítélésekor egy privatizáció keretén belül több alapelvből indul ki, ahogyan azt a versenypolitikáról szóló 23. jelentésben (a továbbiakban: versenypolitikáról szóló jelentés), valamint a későbbi gyakorlatában meghatározta⁽³¹⁾.
- (104) Az ebben a jelentésben felsorolt körülmények esetében a Bizottság további vizsgálat nélkül abból indulhat ki, hogy nem áll fenn állami támogatás; e körülmények közé tartozik, hogy a vállalkozást a legtöbbet ajánlónak adják el. A BB-t azonban teljesen nyilvánvalóan nem a legtöbbet ajánlónak adták el. Ez már önmagában megalapozza a hivatalos vizsgálati eljárás bevezetéséről szóló határozatot⁽³²⁾.
- (105) További fontos elem, hogy a privatizáció keretén belül figyelembe kell venni azokat a körülményeket, amelyekhez egy ilyen adásvétel kapcsolódik. A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatában hangsúlyozta a versenypolitikáról szóló jelentésben ezen szempontnak tulajdonított jelentőséget, mely alapján követelték, hogy egy privatizáció feleljen meg az alábbi feltételeknek, hogy abból lehessen kiindulni, hogy az nem tartalmaz állami támogatást: „Egy pályázati kiírást kell tartani, amely mindenki számára nyílt, átlátható és nem kapcsolódik olyan további feltételekhez, mint más, az ajánlatba nem tartozó vagyoni értékek megszerzése vagy bizonyos gazdasági tevékenységek végzése.”

⁽³¹⁾ Lásd az Európai Bizottság 23. jelentését a versenypolitikáról 1993. 402. és következő pontok, valamint az eljárás megindításáról szóló határozat 61. és következő pontjai.

⁽³²⁾ Lásd szintén a versenypolitikáról szóló jelentést, 402. és következő pontok.

- (106) A Bizottság utalt a Stardust Marine-t érintő későbbi határozatára, amelyben az eljárás „nem diszkriminatív” jellegének jelentőségét hangsúlyozta⁽³³⁾. A hatóságok általi földterület- és épületértékesítés állami támogatási elemeire vonatkozó bizottsági közleménnyel (a továbbiakban: földterület-értékesítésről szóló közlemény)⁽³⁴⁾ összhangban a Bizottság azt az álláspontot képviseli, hogy alapvetően lehet feltételeket támasztani mindaddig, amíg mindegyik potenciális vevő, függetlenül attól, hogy üzletszerűen mely üzletágban működik, ezeket a feltételeket teljesítené és teljesíteni tudná⁽³⁵⁾. Ebben az összefüggésben a Bizottság megállapította, hogy a bank eladásának kiválasztási kritériumai tartalmazhatnak feltételeket és megfelelően kell azokat értékelni (részleteket lásd a 141–143. pontban).
- (107) A hivatalos vizsgálati eljárás keretén belül Ausztria nyilvánvalóan elsődlegesen abból indult ki, hogy a földterület-értékesítésről szóló közleményt közvetlenül lehet alkalmazni egy vállalkozás privatizációjára, másodsorban pedig abból, hogy a pályázat esetleges hibáit a korábbi, a BB privatizációja keretében készített független szakértői véleményekhez való visszafordulással ki lehet javítani. Sőt, Ausztria javasolta, hogy a BB piaci értékének meghatározása céljából egy új tanulmány elkészítésére ad megbízást.
- (108) Arra a kérdésre, hogy a jogügyletbe kapcsolódó feltételek milyen jelentőséghez jutnak, a 141–143. pont tér ki. Az első szempontoz az azt kell általánosságban megjegyezni, hogy különbséget kell tenni a privatizációk esetében alkalmazandó szabályok és a földterület- és épületértékesítés szabályai között. Anélkül, hogy a pályázati eljárást a privatizáció egyetlen lehetséges eljárásává tenné, a versenypolitikáról szóló jelentés kifejezetten hivatkozik a privatizációkra, és több olyan feltételt is felsorol, amelyet egy privatizációnak teljesítenie kell, hogy biztosítva legyen, hogy az nem tartalmaz állami támogatást. A versenypolitikáról szóló jelentésben nem írják, hogy egy, a privatizálni kívánt egységről az eladást megelőzően készített független szakvélemény elegendő, hogy aztán az eladás során a megállapított ár esetében automatikusan abból lehessen kiindulni, hogy az nem tartalmaz állami támogatást. Ez különösen akkor lényeges, ha a konkrét esetben ajánlattételi eljárást folytattak le.
- (109) Azt, hogy ajánlattételi eljárás hiányában a piaci árat szakvéleménnyel lehet pótolni, csak a földterület-értékesítésről szóló közlemény tartalmazza. Azonban még egy földterület eladása esetében is az tűnik ki a földterület-értékesítésről szóló közlemény szövegezéséből és szerkezetéből, hogy a tagállam a legtöbbet ajánlón kívüli személynek történő eladást nem igazolhatja egy szakvéleménnyel. Ahogyan egy földértékesítés, úgy egy privatizáció esetében is abból kell kiindulni, hogy egy ajánlattételi eljárás keretein belül piaci árat határoznak meg.
- (110) A Bizottság mégis azon a véleményen van, hogy a szóban forgó esetet másképp kell értelmezni, még akkor is, ha – az érvelés miatt – Ausztria álláspontját követni lehetne, hogy a földterület-értékesítésről szóló közleményt alkalmazni lehet. Az igaz, hogy a földterület-értékesítésről szóló közleményben mind egy nyílt pályázati eljárást, mind egy *ex ante* szakvéleményt bizonyítékként elfogadnak arra, hogy nincs szó támogatásról. Ez utóbbi eljárás azonban *a priori* csak akkor megengedhető, ha az értékelést az eladás előtt végzik el. Mivel Burgenland tartomány egy nyílt pályázati eljárás kiírása mellett döntött, amely során a piaci résztvevők érvényes ajánlatokat adtak le, nem lenne következetes, ha egy *ex ante* szakvéleményt fogadnának el és a magasabb ajánlatokat nem vennék figyelembe, mint ahogy azt Ausztria a 107. pontban foglalt két pont keretén belül javasolja.
- (111) Ausztria javaslatát csak akkor kellene elfogadni, ha a pályázat eredményét nem lehetne figyelembe venni, mert nem nyílt, átlátható és feltételektől mentes pályázatról volt szó.
- (112) Ebben az összefüggésben a Bizottság azt a véleményt képviseli, hogy a pályázat keretében két érvényes ajánlatot adtak le, még ha teljes mértékben nem is tudja kizárni, hogy az ajánlatok esetleg magasabbak lettek volna, ha az eladást nem kötötték volna feltételekhez (a feltételek hatásairól lásd részletesen a 141–143. pontot). Amennyiben a BB-re vonatkozóan független szakvélemény és magasabb, kötelező vételi ajánlat is rendelkezésre áll, kétségtelenül ez utóbbi jobb megközelítési értéket nyújt az eladni kívánt egység piaci árához, mivel itt nem csak egy hipotetikus értékelésről, hanem egy tényleges ajánlatról van szó.
- (113) Ezekből a megállapításokból kiindulva az Ausztria által benyújtott *ex ante* szakvélemények a BB értékének szempontjából nem rendelkeznek semmiféle jelentőséggel az eset értékelése kapcsán⁽³⁶⁾. Egy *ex post* szakvéleménynek – ahogy azt Ausztria javasolta – sincs a pályázat és a pályázat keretében benyújtott érvényes ajánlatok tekintetében semmilyen jelentősége.

⁽³³⁾ A Bizottság 1999. szeptember 8-i 2000/513/EK határozata a Franciaország által a Stardust Marine vállalkozás javára nyújtott állami támogatásról (HL L 206., 2000.8.15., 6. o.), 7. pont. Az Európai Bíróság későbbi megsemmisítő ítélete nem erre a pontra vonatkozik.

⁽³⁴⁾ HL C 209., 1997.7.10., 3. o.

⁽³⁵⁾ Lásd a földterület-értékesítésről szóló közlemény II. szakasz 1.c) pontját.

⁽³⁶⁾ Érvényes ez különösen a HSBC által Burgenland tartomány részére a cselekvési javaslatban benyújtott értékelésre, a BB bmc-unitreu által a BB különböző privatizációs próbálkozásait megelőző szerkezetátalakítása keretén belül végzett Stand-alone-értékelésre, és a BB Stand-alone-értékének a konzorcium által történő értékelésére (amely nem releváns, mivel a konzorciumnak jogában áll, hogy egyéb olyan tényezők értékét is figyelembe vegye, amelyek csak a konzorcium számára rendelkeznek jelentőséggel).

(114) Az alapul vett feltételek tekintetében a Bizottság az alábbiakat állapítja meg: még ha a vállalkozást egy jelentősen a becslült érték feletti, legmagasabb ajánlatot tevőnek adják is el, akkor is lehet szó egy állami támogatásról, amennyiben a piaci alapokon működő beruházó alacsonyabb árat fizet annál, mint amit ilyen feltételek mellett fizettek volna ⁽³⁷⁾.

(115) Ezáltal a Bizottságnak a BB privatizációját az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alapján meg kell vizsgálnia, anélkül, hogy a földterület-értékesítésről szóló közleményt vagy a versenypolitikáról szóló jelentést felhasználná, mivel a versenypolitikáról szóló jelentésben meghatározott azon feltételek, amelyek annak feltételezésére szolgálnak, hogy nincs szó támogatásról, ebben az esetben nem teljesülnek.

2.2 Az állami támogatás megléte

(116) Burgenland tartomány Ausztria kilenc tartományának egyike. Burgenland tartomány eszközei alapvetően „tagállamok által vagy állami forrásból nyújtott” eszközöknek minősülnek az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében.

(117) Ehhez kapcsolódóan a Bizottság megállapítja, hogy a GRAWE határokön átnyúlóan és nemzetközileg működik, így egy esetlegesen a tagállami források terhére nyújtott előny a bankszektorban lévő versenyt hátrányosan befolyásolná és a közösségen belüli kereskedelmet érintené ⁽³⁸⁾.

(118) A BB GRAWE részére történő eladása csak akkor foglal magában állami támogatást, ha Burgenland tartomány nem egy piaci alapon működő gazdasági résztvevőként viselkedett, így a vevő megkülönböztető előnyre tett szert. Ez lenne a helyzet, ha Burgenland tartomány nem piaci alapon működő eladóként viselkedett volna, és a BB piaci értékén aluli vételárat fogadott volna el. Ennek a kérdésnek a vizsgálata során a Bizottság megvizsgálja, hogy az érintett eladó úgy viselkedett-e, mint minden más piaci alapon működő eladó (ún. „private vendor test”).

(119) Annak érdekében, hogy ennek az alapelvnek az alkalmazásával meg lehessen állapítani, hogy a GRAWE-t előnyben részesítették-e és milyen mértékben, a tényleges pályázati eljárást és az ezen eljárás keretében benyújtott ajánlatokat meg kell vizsgálni. Alapvetően ebben az esetben két elem van, amelyből előnyhöz lehet jutni. Ennek során elsősorban arról a tényről van szó, hogy a vállalkozást a második legnagyobb ajánlatot nyújtó pályázónak adták el, és másodsorban arról a hatásról, amelyet

a valamennyi pályázó tekintetében támasztott feltételek gyakoroltak a vállalkozás értékére.

(120) Burgenland tartományhoz megérkezett a konzorcium ajánlata, amelynek névértéke a GRAWE ajánlatát 54,7 millió EUR-val túllépte. Egy piaci alapon működő gazdasági résztvevő kivételesen választhatja mégis az alacsonyabb ajánlatot, ha

a) először is nyilvánvaló, hogy a legmagasabb ajánlatot tevő részére az eladást nem lehet végrehajtani; és

b) másodsor indokolt, hogy az áron kívüli más tényezőket is figyelembe vegyenek. Az a tény, hogy nem a legtöbbet ajánló javára hozták meg a döntést, önmagában nem megcáfolhatóan bizonyítéka egy támogatásnak. A legmagasabb ajánlatot tevő fogalmát szélesebben lehet értelmezni, ha az ajánlatok közötti mérlegen kívüli kockázatok különbségeit figyelembe veszik ⁽³⁹⁾.

(121) Az első szempont esetében lényegét tekintve arról van szó, hogy Burgenland tartomány hagyatkozhatott volna-e arra, hogy a vételárat ténylegesen kifizetik (ezt fejezi ki általánosságban az ügylet biztonságossága – első elem), és hogy kiindulhatott-e volna abból, hogy a konzorcium a pénzügyi felügyelet (vagy az eljárásban érintett más hatóság) szükséges engedélyét megkapja (második elem).

(122) A második szempont esetében arról van szó, hogy vannak-e olyan más tényezők, mint például felelőségek vagy mérlegen kívüli kockázatok, amelyeket Burgenland tartomány mint állami eladó figyelembe vehet, és amelyek a legmagasabb ajánlathoz viszonyítva az árkülönbséget kiegyenlítik.

Az első szempont első eleme: az ügylet biztonságossága

(123) Ami az ügylet biztonságosságát mint az első szempont első elemét érinti, a Bizottság hangsúlyozza az egyértelműség kedvéért, hogy az ügylet biztonságossága ebben az összefüggésben nem vonatkozik másra, mintsem a vevő azon képességére, hogy a vételárat előteremti ⁽⁴⁰⁾. A Bizottság egyetért Ausztriával abban, hogy ez az eladási folyamat döntő eleme. Egyetlen piaci alapon működő eladótól sem várható el, hogy olyan vevőt válasszon, amely esetében fennáll annak a reális esélye, hogy a vételárat nem fizeti meg.

⁽³⁷⁾ A Bizottság 2000. április 11-i 2000/628/EK határozata az Olaszország által a „Centrale del Latte di Roma” javára nyújtott állami támogatásról (HL L 265., 2000.10.19., 15. o.), 82. pont.

⁽³⁸⁾ Lásd még a Bizottság C 50/06. sz. BAWAG ügyben 2007. június 27-én hozott határozatát, HL L 83., 2008.3.26., 7. o., 125. pont.

⁽³⁹⁾ A Bizottság 1999. szeptember 8-i határozata a Franciaország által a Stardust Marine vállalkozás javára nyújtott állami támogatásról (HL L 206., 2000.8.15.), 78. pont.

⁽⁴⁰⁾ Ausztria is az ügylet biztonságosságára utal, amikor azt magyarázza, hogy az FMA hosszadalmas vizsgálatát akarták elkerülni, mivel az ahhoz kapcsolódó tartós bizonytalanság a BB életképességét veszélyeztette volna.

(124) Ausztria az eljárás alatt egyszer sem utalt arra, hogy a konzorcium nem volt abban a helyzetben, hogy a vételárat előteremtse. A konzorciumban tömörülő vállalkozások gazdasági súlyára (lásd a 12. pontot) tekintettel a Bizottságnak nincs semmi alapja annak kétségbe vonására, hogy a 155 millió EUR összegű vételárat nem tudták volna finanszírozni. A konzorcium azt javasolta, hogy egy 15 millió EUR összegű foglalót fizet az ukrajnai székhelyű Active Bank kezési számlájára annak bizonyítása céljából, hogy a 155 millió EUR összeget elő tudja teremteni.

Az első szempont második eleme: az FMA engedélye

(125) Az sem vitás, hogy egy piaci alapon működő eladó nem döntene olyan vevő mellett, aki az FMA (vagy más, az eljárásban érintett hatóság) szükséges engedélyét minden valószínűség szerint nem kapná meg. Ausztria előadta, hogy az FMA a BB konzorcium részére történő eladását sosem engedélyezte volna, még akkor sem, ha csak a konzorcium ajánlatával rendelkezett volna. Ausztria számára ennek következtében a GRAWE ajánlata nemcsak a legmagasabb, hanem a „legjobb ajánlat” is volt.

(126) Eljárásjogi szempontból a Bizottság nem vitatja, hogy arra a tényre tekintettel, hogy két lehetséges pályázó volt, az osztrák jog megtiltotta az FMA-nak, hogy a BWG 20. §-a szerinti ún. fit & proper tesztet elvégezze. Valójában a felügyeleti engedélyt valamennyi összehasonlítható eljárás során csak akkor adják meg, ha már a konkrét vevőt megnevezték. Ezért következetes volt, hogy az FMA mind a konzorcium, mind a GRAWE által az eladásról szóló döntést megelőzően engedély iránt benyújtott „kérelmet” elutasította. A Bizottság elismeri, hogy az FMA osztrák jog szerint *ex post* nyilatkozatot nem adhat ki.

(127) Mindenesetre a Bizottság azt is megállapítja, hogy az FMA az eljárására, illetve a SLAV AG korábbi kérelmére vonatkozó ténybeli információk benyújtása során sosem csatlakozott nyíltan ebben az ügyben Ausztria álláspontjához, és a Bizottsággal szemben sokkal inkább azt erősítette meg, hogy a vizsgálata eredménye „teljesen nyílt” volt.

(128) Ebben az összefüggésben a Bizottság a továbbiakban arra utal, hogy az FMA elkerülte, hogy a konkrét esettől függetlenül általánosságban olyan elemek vonatkozásában nyilatkozzon, amelyeknek a vizsgálata során lényegi jelentőséget tulajdonítana (pl. egy vevő hitelminősítése). Ezáltal semmiféle utalás nincs arra vonatkozóan, hogy ezek vagy más, Ausztria által előadott magyarázatok az FMA vizsgálatát hátrányosan befolyásolták

volna, vagy akár szükségszerűen egy negatív eredményre vezettek volna.

(129) Mivel sem az FMA megfelelő nyilatkozatai, sem más bizonyítékok nem állnak rendelkezésre, a Bizottság nem tud Ausztria azon érvelésével egyetérteni, hogy az FMA a konzorciumnak történő eladást biztosan elutasította volna.

(130) Az FMA eljárásának hossza – a GRAWE esetében kevesebb mint három hónap, de a konzorcium esetében akár egy év – önmagában nem elegendő, hogy a konzorciumot vevőként kizárják. Ausztria előadta, hogy a BB tartós bizonytalanságban szenvedett volna, ami végső soron a bankot nehézségek közé sodorhatta volna. A Bizottság ezt az érvelést sem elviekben, sem a konkrét esetben nem tudja elfogadni. Elviekben ez ugyanis valamennyi Európai Unión kívüli, esetlegesen egy másik tagállamból érkező pályázó diszkriminációjával érne fel, mivel ugyanezt az érvelést elő lehetne adni az FMA által nem ismert pályázók, azaz valamennyi, nem osztrák vállalkozás vonatkozásában. Ami a konkrét esetet érinti, azt állapítja meg a Bizottság, hogy a BB az eladás időpontjában nem szenvedett nehézségekben. Mivel az eladást már 2003 óta szorgalmazták, nem elég világos, hogy mi indokolta a nagy sietséget. Az ezzel összefüggésben előadott érv, miszerint a GRAWE ajánlata határidőhöz kötött volt, szintén nem elfogadható, mivel egyébként is számos lehetőség nyílt arra, hogy a pályázati eljárásra diszkriminatív módon hatást gyakoroljanak.

(131) Burgenland tartományának az FMA-eljárás lehetséges kimenetelére vonatkozó magyarázatai tekintetében a Bizottság az Ausztria által arról előadottakat sem tudja elfogadni, hogy 1994-ben a SLAV AG egy elődje által egy bankkoncesszió megadása iránt benyújtott kérelmet elutasítottak. A Bizottság utal arra, hogy a két helyzetet nem lehet egymással összehasonlítani, még akkor sem, ha a BB eladása keretén belül elvégzendő fit & proper teszt olyan – sokkal bővebb – feltételek közé tartozik, amelyek a korábbi esetben kérvényezett korlátlan bankkoncesszió megadásához szükségesek⁽⁴¹⁾. Mindenesetre a tulajdonosi szerkezet a korábbi ajánlattevő esetében lényegesen más volt, és a politikai helyzet is jelentősen átalakult azóta Ukrajnában. Az egyetlen, Ausztria által előadott, az elutasító határozat alapjául szolgáló ok – a nemzetközi számviteli standardok (IAS) alkalmazásának hiánya – úgy tűnik, hogy pusztán formai természetű; semmi sem utal arra, hogy az IAS betartása a másként összeállított konzorcium számára a BB eladása időpontjában még téma lett volna. Mivel az FMA-t törvény kötelezi arra, hogy minden új kérelmet elfogulatlanul vizsgáljon meg, a Bizottság nem abból indul ki, hogy ez a korábbi eljárás, amely egy másik felet érintett, szerepet játszott volna, ha Burgenland tartomány a BB-t a konzorciumnak eladja.

⁽⁴¹⁾ Mindkét helyzetre a BWG 20. cikke, illetve annak részei vonatkoznak.

(132) A Bizottságnak azt az adatokkal alá nem támasztott érvelést is vissza kell utasítania, amelyet Ausztria adott elő, hogy a konzorciumot mint komolyan veendő vevőt kizárja. A Bizottság határozatának tényeken kell alapulnia. Ez elsősorban Ausztriának a második privatizációs eljárásra való hivatkozását érinti, amelyben az FMA Ausztria szerint arra utalt, hogy az eladást egy orosz tulajdonossal rendelkező, litvániai székhelyű banknak nem engedélyezték volna. Ehhez az állításhoz semmilyen bizonyítékot nem nyújtottak be, ráadásul egy teljesen másik félről volt szó. Másodszor Ausztria az eljárás igen előrehaladott szakaszában egy német bíróság ítéletére utalt, amelyben egy olyan BaFin-döntést erősítettek meg, amelyben egy német bank részvényeinek egy közelebbről meg nem határozott ukrán vállalatcsoport részére történő eladását utasították el⁽⁴²⁾. Ez az információ az irányadó időpontban nem állt rendelkezésre, és így az FMA lehetséges döntésekor nem játszhatott volna szerepet. Nem utolsósorban a Bizottság megállapítja, hogy az FMA-nak, ahogyan az már kifejtésre került, minden kérvényt elfogulatlanul kell megvizsgálnia.

(133) Az előbbi megállapítások alapján a Bizottság arra a következtetésre jut, hogy sem bizonyítékok, sem utalások nincsenek arra vonatkozóan, hogy az FMA a konzorciumnak történő eladást elutasította volna. Egy piaci alapon működő eladó a konzorciumot ezért ilyen alapon vevőként nem zárta volna ki.

A második szempont: az Ausfallhaftung hatása az eladásra vonatkozó döntésre

(134) Mint minden más esetben, a Bizottság megerősíti, hogy csak azokat a tényezőket lehet figyelembe venni, amelyeket egy piaci alapon működő beruházó figyelembe vett volna⁽⁴³⁾. Ez kizárja azokat a kockázatokat, amelyek egy állami támogatás fizetésére vonatkozó, esetlegesen fellépő kötelezettségből adódnak, mivel egy piaci alapon működő beruházó ilyen kockázatokat nem vállalna⁽⁴⁴⁾. Ebben a tekintetben a BB privatizációja során döntő elem az Ausfallhaftung, amelyet Ausztria a GRAWE részére történő eladás igazolásaként hoz fel.

(135) A Bizottság véleménye szerint Burgenland tartománynak az Ausfallhaftungot nem lett volna szabad számításba vennie. Ha az Ausfallhaftungot figyelembe veszik, akkor – amint azt már az eljárás megindításáról szóló határozatban is kifejtették – Burgenland tartomány szerepében

összekeveredne az állami támogatás nyújtójának és a bank eladójának személye.

(136) Mindenekelőtt a Bizottságnak minden olyan érvelést vissza kell utasítania, amellyel Ausztria az Ausfallhaftung (létező) állami támogatásként történő besorolását megkérdőjelezi. A Bizottságnak az Ausfallhaftung megszüntetéséről szóló C(2003) 1329 végleges határozata⁽⁴⁵⁾ szerint, amelyet Ausztria és a Bizottság közötti megegyezés alapján fogadtak el, és amelyet Ausztria a közösségi bíróságok előtt nem támadott meg, ezt az érvelést nem lehet elfogadni. Ha Ausztria – ahogyan az ebben az eljárásban tűnik – ténylegesen nem értett volna egyet azzal a megállapítással, hogy az Ausfallhaftungot állami támogatásnak kell tekinteni, azt az Európai Bíróság előtt megtámadhatta volna.

(137) Ausztriának a létező állami támogatás indokoltságára vonatkozó érvelésére azt kell válaszolni, hogy egy meglévő állami támogatás továbbra is a közhatalom hordozójának a támogatása. Valamennyi eddigi bírósági ítéletben abból az alapelvből indultak ki, hogy annak a kérdésnek a vizsgálatánál, hogy egy piaci alapon működő beruházó hogyan viselkedett volna, egyrészt az egy vállalkozás eladójaként fellépő állam szerepét, másrészt a rá mint a közhatalom hordozójára háruló kötelezettségeket nem szabad összekeverni⁽⁴⁶⁾. Ausztria álláspontját egyetlen olyan precedens sem támasztja alá, amelyben egy piaci alapon működő beruházó egy állami támogatásként besorolt felelősséget figyelembe vett volna. *Ex hypothesi* egyetlen piaci alapon működő beruházó sem vállalt volna olyan felelősséget, amely a piaci alapon működő beruházó alapelvének nem felelt volna meg, és az Ausfallhaftung megszüntetéséről szóló döntést megerősíti, hogy az Ausfallhaftungot nem piaci feltételek mellett nyújtották. Az Európai Bíróság úgy rendelkezett, hogy azok a felelősségek, amelyeket jogosulatlan támogatásként értékelnek, a várható felszámolási költségek elszámolásánál nem vehetők figyelembe⁽⁴⁷⁾. Ez fordítva azonban nem jelenti azt, hogy egy fennálló támogatást figyelembe lehet venni. A Bizottság véleménye szerint nem releváns, hogy egy jogellenes vagy egy létező támogatásról van szó. Amíg az intézkedést állami támogatásként kell besorolni, egy piaci alapon működő beruházó sem járult volna hozzá, és így az intézkedést nem vette volna figyelembe⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴⁵⁾ HL C 175., 2003.7.24., 8. o., részleteket lásd fentebb.

⁽⁴⁶⁾ Például az Európai Bíróság C-334/99. sz. *Gröditzter Stahlwerke* ügyben hozott ítélete.

⁽⁴⁷⁾ Lásd például a C-334/99. sz. *Gröditzter Stahlwerke* ügyet, 138. pont.

⁽⁴⁸⁾ Utalni lehet az Elsőfokú Bíróság T-11/95. sz. *BP Chemicals* ügyben 1998. szeptember 15-én hozott ítéletére, EBHT 1998, II-3235., 170–171., 179–180. és 198. pont. Amennyiben egy tagállam állami támogatást nyújt és röviddel azt követően még egyszer intézkedést hoz a vállalkozás javára, amelynek során érvényre juttatja, hogy a második intézkedés a piaci alapon működő beruházó elve szerint jogszerű, a Bizottságnak a második intézkedést még mindig meg kell vizsgálnia az említett alapelv betartása tekintetében, és ennek során az első támogatási intézkedés hatásaira figyelemmel kell lennie. Ha egy állami támogatás az állam azt követő intézkedéseire hatást tud gyakorolni, végül abból lehet kiindulni, hogy a BB eladásánál az állami támogatásának megléte Burgenland tartomány magatartását befolyásolhatja.

⁽⁴²⁾ A Bizottság utal arra, hogy az Ausztria által benyújtott sajtóközlemény az ukrán vállalatcsoport kilétét nem hozza nyilvánosságra. Teljesen más vállalatcsoportról is szó lehet, mint a konzorcium.

⁽⁴³⁾ Az Európai Bíróság C-278/92, C-279/92 és C-280/92. sz. *Spanyolország kontra Bizottság (Hytasa)* egyesített ügyekben 1994. szeptember 14-én hozott ítélete, EBHT 1994, I-4103., 22. pont.

⁽⁴⁴⁾ Lásd a C-334/99. sz. *Gröditzter Stahlwerke* ügyet, 134. és következő pontok.

- (138) Más lett volna valószínűleg a helyzet, ha Burgenland tartomány piaci alapon működő beruházóként olyan felelősséget vállalt volna, amely kereskedelmi feltételek mellett áll fenn, és nem olyat, amely állami támogatásnak minősül. Ez azonban a szóban forgó esetre nem vonatkozik.
- (139) Ausztria nem említett más olyan tényezőt, pl. mérlegen kívüli kockázatot vagy az Ausfallhaftungon kívüli más felelősséget, amelyet az ajánlatok értékelése során figyelembe lehetett volna venni.
- (140) Mivel a BB-nek a tartományi Ausfallhaftung igénybevétele mellőzésével történő további irányítása egyik oka – ha nem is a legfontosabb – volt Burgenland tartomány azon döntésének, hogy a BB-t az alacsonyabb ajánlat ellenére a GRAWE részére adja el, a Bizottság e megállapítás alapján azt a véleményt képviseli, hogy Ausztria nem úgy viselkedett, mint egy piaci alapon működő beruházó. Az a gazdasági előny, amelyben a GRAWE-t részesítették, megfelel legalább a konzorcium ajánlata és a tényleges vételár közötti különbségnek⁽⁴⁹⁾.

2.3 Feltételek, amelyekhez a BB eladását kötötték

- (141) Habár ebben az esetben már az a tény, hogy egy alacsonyabb ajánlat javára döntöttek, bizonyítja, hogy állami támogatásról van szó, a Bizottságnak azt is meg kellett vizsgálnia, hogy a pályázati kiírás feltételei a vételárat milyen mértékben befolyásolhatták. Ahogy az már kifejtésre került, a Bizottság kétségeit fejezte ki az eljárás megindításáról szóló határozatában, hogy a pályázati eljárás nyílt, átlátható és diszkriminációmentes volt. Ezen túlmenően a Bizottság kétségeit fejezte ki a feltételeknek a lehetséges pályázókra (akiket ezek bizonyos körülmények között a pályázaton való részvételtől tartottak vissza) gyakorolt hatása tekintetében, valamint a feltételeknek az árajánlatokra (amelyek alacsonyabbak lehettek, mint egy feltétel nélküli pályázat esetében) gyakorolt hatása tekintetében.
- (142) A hivatalos vizsgálati eljárás során beérkezett információk alapján a Bizottságnak az a véleménye, hogy a konzorciumot pusztán eljárásjogi szempontból (due diligence vizsgálat, lehetőség egy találkozóra, FMA) a HSBC szakértői, akiket a pályázat lefolytatásával bíztak meg, nyilvánvalóan nem részesítették hátrányban. A Bizottság véleménye szerint ezt az álláspontot az eisenstadti tartományi bíróság terjedelmes ténymegállapítása is megerősíti, amely e bíróság 2006. május 20-i határozatába belekerült⁽⁵⁰⁾.

⁽⁴⁹⁾ Az a kérdés, hogy az árajánlatokat milyen mértékben kell egymáshoz igazítani, hogy összehasonlíthatóak legyenek, a VI.5 fejezetben kerül kifejtésre.

⁽⁵⁰⁾ *Landesgericht Eisenstadt*, 2006.5.20., 27 Cg 90/06 p – 40.

- (143) A Bizottság megvizsgálta a feltételeknek az ajánlatokra gyakorolt hatásait. A feltételek, amelyekhez a privatizációt kötötték, arra utalnak, hogy Burgenland tartomány nem arra törekedett, hogy a bankért a legmagasabb árat kapja meg. A Bizottságnak még sincs semmi alapja azt feltételezni, hogy ezáltal a pályázók számát ténylegesen korlátozták vagy az árat befolyásolták volna. Az érintett felektől nem érkezett olyan észrevétel, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy ők eredetileg a BB megszerzésében érdekeltek lettek volna, azonban az eljárás levélben meghatározott feltételek a pályázaton való további részvételtől visszatartotta volna őket. A pályázatot kielégítő mértékben hozták nyilvánosságra. Még ha egyes pályázati kiírás feltételek („időbeli követelmény”, „az adott esetben szükséges tőkeemelések elvégzésére való képesség” és „a BB önállóságának megőrzése”) továbbra is kérdésesnek tűnnek, nem lehet megállapítani, hogy azok az ajánlatok mértékére hatást gyakoroltak. A Bizottság így nem talált bizonyítékokat vagy utalásokat, amelyek azt a következtetést igazolnák, hogy egy eljárás, amely lehetővé tette volna a BB eladását annak teljes potenciáljának alapulvételével, egy magasabb ajánlathoz vezetett volna. A konzorcium nem utalt arra, hogy az eljárás levélben felsorolt feltételek alapján egy alacsonyabb ajánlatot adott volna. Elismerte a konzorcium, hogy a vételár és az ügylet biztonságossága minden vevő számára megfelelő kritérium volt, azonban utalt arra, hogy egy olyan kritérium, mint „a BB-nek a tartományi Ausfallhaftung igénybevétele mellőzésével történő további irányítása”, illetve „az adott esetben szükséges tőkeemelések elvégzése” a jövőben nem lenne megvalósítható. Mivel nem lehet megállapítani, hogy a feltételek a vételárat befolyásolták, így ebben az esetben, amely során a pályázat keretén belül két érvényes ajánlatot nyújtottak be⁽⁵¹⁾, azt a véleményt képviseli, hogy a magasabb ajánlat a piaci árhoz való jó közelítési értéket fejez ki⁽⁵²⁾.

2.4 Egyéb szempontok az Ausfallhaftunggal összefüggésben

- (144) Habár a Bizottság nem tud csatlakozni Ausztriának a szóban forgó eset vonatkozásában az Ausfallhaftung jelentőségéről képviselt álláspontjához, megvizsgálta azokat az indokokat, amelyeket Ausztria a – helytelen – feltevésre vonatkozóan előadott. A Bizottság azonban megállapította, hogy a GRAWE ajánlata még akkor sem lenne a legjobb ajánlat, ha Ausztria álláspontját követnék és az Ausfallhaftungot figyelembe vennék.

⁽⁵¹⁾ Ausztria azt is előadta, hogy a Bizottság a Craiova-ügyben a pályázatot figyelmen kívül hagyta, és ehelyett a nettó vagyoni értéket használta fel, mert a pályázatot feltételekhez kötötték. Ausztria érvényre juttatta, hogy a Bizottságnak a szóban forgó esetben is el kellett volna fogadnia egy szakértői véleményt. A két eset azonban a Bizottság megítélése szerint ebben a tekintetben nem összehasonlítható, mivel a feltételeket a Craiova-ügyben úgy alakították, hogy a pályázatot (amelynél csak egy ajánlatot nyújtottak be) nem lehetett a piaci érték megállapításához felhasználni, miközben a szóban forgó esetben a pályázatra két pályázó nyújtott be ajánlatot, amelyek a piaci ár tekintetében jó közelítési értéket fejeznek ki.

⁽⁵²⁾ Lásd a Bizottság 1999. szeptember 8-i határozatát a Franciaország által a *Stardust Marine* javára nyújtott állami támogatásról (HL L 206., 2000.8.15., 82. pont), amelyben hasonló becslést követtek. Ezt a pontot az Európai Bíróság a határozat későbbi megsemmisítése során nem kérdőjelezte meg.

A BB konzorcium részére történő eladását követő készpénzkiáramlások és az Ausfallhaftung figyelembevétele

- (145) A BB felszámolása esetében a BB vagyoni értékeit értékelnék és a nyereségeket arra használnák fel, hogy a hitelezők követeléseit kiegyenlítsék. Amennyiben a vagyoni értékek felszámolásából eredő nyereség a hitelezők követeléseinek kielégítését nem fedezné, a BB saját eszközeire nyúlnának vissza 90 millió EUR értékben. Az azt követően fennmaradó hiányzó összeget egyenlő mértékben elosztanák a kinnlévő követelések között, így a hitelezők számára egy nem fizető hányad adódna. Az Ausfallhaftung a BB hitelezőinek Burgenland tartománnyal szemben fennálló közvetlen követeléseként a tartomány belépési kötelezettségét váltaná ki, amely alapján a hitelezőket az Ausfallhaftung által biztosított követelések meg nem fizetése esetén teljes mértékben ki kellene elégíteni. Az Ausfallhaftung által biztosított követelések aránya az eladás befejezésének időpontjában (2006. május) meglévő 100 %-ról 2017-re majdnem 0 %-ra fog csökkenni.
- (146) A BB ilyen felszámolására a bank tőkepiacokon történő refinanszírozása során fellépő nehézségek miatt vagy az olyan felügyeleti követelmények, mint a legkisebb saját-tőke-arány betartása miatt kerülhet sor.
- (147) Ausztria érvényre juttatta, hogy a likviditási probléma mindenekelőtt a konzorciumnak történő eladás sajtóban való közzétételét követően lépett volna fel. Legjobb esetben 500 millió EUR, legrosszabb esetben 1,25 milliárd EUR nettó készpénzkiáramlásra kerülhetett volna sor. A konzorcium nem bizonyította be, hogy abban a helyzetben lett volna, hogy ilyen mértékű új tőkét bocsásson rendelkezésre. Ezért a BB konzorciumnak történő eladását nem lehetett fontolóra venni.
- (148) A Bizottság elismeri, hogy ha nyilvánosságra kerül, hogy Burgenland tartomány a konzorciumnak adta el a BB-t, az a betétek kiáramlásához és az Interbank-hitelvonalak felmondásához vezethetett volna, azonban az Ausztria által benyújtott számítások több okból kifolyólag is helytelenek tűnnek. Az összehasonlítható esetekből kiindulva megállapítható, hogy az a feltevés, hogy a betétek 50–60 %-át kivonnák, nem reális⁽⁵³⁾. Egy ilyen válsághelyzetben a BB az új üzletben a készpénzkiáramlásokat a szükséges minimumra korlátozná⁽⁵⁴⁾. Az Ausztria által benyújtott számításokban az átruházható vagyoni értékeket egyáltalán nem vagy csak részben számolják el⁽⁵⁵⁾, és a kiáramlások egyes pozíciók esetében érthetetlenek⁽⁵⁶⁾. A Bizottság azon a véleményen van, hogy a

várt készpénzkiáramlás még válsághelyzetben is kompenzálható lett volna a BB hatékony és preventív likviditásközelítésével, és az eredő nettó kiáramlást ellenőrzés alatt lehetett volna tartani. Ebben az összefüggésben a Bizottság hangsúlyozza, hogy a BB és tulajdonosai preventív intézkedéseket hozhattak volna, hogy a készpénzkiáramlást korlátozzák, és megállapítja, hogy Burgenland tartomány már kötelezettséget vállalt arra, hogy a bank eladását megelőzően kiegészítő, az Ausfallhaftunggal biztosított kölcsönök kibocsátása révén 380 millió EUR értékben új tőkét vonjon be. A Bizottság nem tudja Ausztria azon érvelését elfogadni, miszerint további kölcsönök kibocsátása, amely révén a BB részére plusz 380 millió EUR-t bocsátottak volna rendelkezésre, a bank megszerzésében érdekelt egyetlen pályázó számára sem bírt döntő jelentőséggel, ha Ausztria egyúttal érvényre juttatja, hogy a várt likviditási hiány indokolta, hogy a bankot ne a konzorciumnak adják el. Azt is megemlíti a Bizottság, hogy Burgenland tartomány a likviditási problémát, ha az a véleménye szerint lényeges jelentőséggel bírt volna, a hiányzó likvid eszközök mértékében kiegészítő kölcsönök kibocsátása révén meg tudta volna oldani, amint azt Burgenland tartomány a GRAWE esetében a plusz 380 millió EUR rendelkezésre bocsátásával meg is tette.

- (149) Ezért a Bizottság abból indul ki, hogy a BB fizetéseképtelenségének vagy felszámolásának eredetileg nem az eladás nyilvánosságra hozatalát követő likviditási hiány volt az oka, hanem inkább felügyeleti okai voltak. Ausztria előadta, hogy a fizetéseképtelenség kockázata a BB konzorcium részére történő eladása esetén sokkal nagyobb lett volna, mintha azt a GRAWE-nak mint új tulajdonosnak adják el. A GRAWE a BB magán- és vállalati ügyfelekre irányuló regionális üzletét folytatja, és megtartja a meglévő üzleti modellt. A konzorcium által benyújtott üzleti tervből ezzel szemben az derül ki, hogy a konzorcium a BB üzleti modelljét kockázatosabban alakította volna, és olyan tevékenységeket is bevont volna, mint nemzetközi kereskedelmi ügyletek finanszírozása. Az Active Bank BB-be való esetleges betagozódása révén a BB-t kitették volna az euro ukrán hrivnyával szembeni árfolyam-ingadozásának, amelyet csak nagyon magas költségek mellett lehetett volna biztosítani. Ausztria azt is érvényre juttatta, hogy egyéb tényezők, mint a hiányzó banki tapasztalat és a konzorcium alacsony hitelminősítése a BB fizetéseképtelenségének a kockázatát lényegesen megnövelték volna.

- (150) A Bizottság elismeri, hogy a BB előrelátható hosszú távú fejlődéséről szóló nyilatkozatok mindkét eladási helyzetben nagyon bizonytalanok. Burgenland tartománynak el kell fogadnia, hogy a BB új tulajdonosnak történő eladását követően – függetlenül attól, hogy a GRAWE-ről vagy a konzorciumról van szó – csak nagyon korlátozott hatása lesz a bank jövőbeni stratégiai irányultságára. Ebben az összefüggésben fontos rögzíteni, hogy a BB jövőbeni üzleti modelljét az adásvételi szerződésben nem lehet kötelező erővel meghatározni, az új tulajdonos feladata, hogy a bank jövőbeni stratégiai irányultságát, a szükséges tőkeemeléseket és más vállalkozások későbbi bevonását is beleértve, kijelölje.

⁽⁵³⁾ Még a BAWAG-ügyben is, amikor a bankot az üzletvezetés csalárd működése miatt a betéteket illetően megrohanták, a kiáramlások csak 20–30 %-osak voltak.

⁽⁵⁴⁾ A likviditási prognózisban 300 millió EUR-t irányoztak elő új kölcsönök/értékpapírok megszerzésére és új Interbank-hitelvonalak nyitására.

⁽⁵⁵⁾ Egy olyan helyzetben, amelyben likviditási szükséglet merül fel, a BB részesedéseket és más, veszteség nélkül elidegeníthető, átruházható értékpapírokat értékesítene, hogy likviditást hozzon létre.

⁽⁵⁶⁾ Abból indulnak ki, hogy a Mutual-put-megállapodásokkal kötött Swap-ügyletek felmondása negatív hatásokat gyakorolna a likviditásra, amelynek mértéke a Swap névértékének felelne meg.

- (151) Mindazonáltal az új tulajdonosok az üzletvezetés során a hatályos bankjogi előírások hatálya alá tartoznak. A BB-t mint osztrák bankkoncesszióval rendelkező osztrák bankot egyrészt az osztrák bankfelügyelet ellenőrzi, és ezért ugyanazoknak a felügyeleti követelményeknek (pl. a legkisebb sajáttőke-hányad megtartása) kell megfelelnie, mint más európai bankoknak. Másrészt a BB-nek mint a nemzetközi pénzügyi integráns alkotórészének legalább egy Investment-Grade hitelminősítéssel kell rendelkeznie, hogy más bankok refinanszírozni tudják. Így a BB a hitelminősítő ügynökségek saját eszközeire vonatkozó követelményeinek a hatálya alá is tartozik. Ha magasabb kockázatot akarnak vállalni, a tulajdonosoknak egyidejűleg megfelelő mértékben új tőkét is be kell vonniuk.
- (152) A Bizottság az Ausztria által előadott azon véleményt sem tudja elfogadni, hogy a BB új tulajdonosának feltétlenül rendelkeznie kell banki tapasztalattal. A BB irányítása nem a tulajdonos feladata, hanem a BB üzletvezetéséé. Ezenkívül a Bizottság nem tudja elfogadni Ausztria azon érvelését, miszerint a BB hitelminősítése az eladást követően a GRAWE, illetve az ukrán állam hitelminősítésével azonos lenne. Egyrészt a GRAWE nem nyilatkozott, hogy a BB részére kezességvállalást ad le, így a BB hitelminősítését elsősorban annak saját eredményei határozták volna meg. Másrészt a BB egy osztrák székhelyű, osztrák bank marad, így az ukrán állam „B” hitelminősítése – amely egy Ukrajnában székhellyel rendelkező bank esetében játszhatna szerepet – nem tűnik relevánsnak. Ebben az összefüggésben fontos azt is megállapítani, hogy a BB-t továbbra is biztosítja az Ausfallhaftung.
- (153) Mindazonáltal nem lehet teljességgel kizárni, hogy a BB, bárki is legyen az új tulajdonosa, a jövőben olyan nehézségekkel nézhet szembe, hogy a fizetési képtelensége/felszámolása elháríthatatlan lenne. Egy ilyen forgatókönyvvel való tekintettel fontos azzal tisztában lenni, hogy a BB egy nagyon kicsi bank (a mérlegfőösszege a nagy európai bankok mérlegfőösszegének jóval kevesebb mint 1 %-át teszi ki), és a felszámolása csak csekély, ha nem elhanyagolható hatást gyakorolna az osztrák, illetve az európai bankrendszerre. A BB 3,5 milliárd EUR értékű vagyoni értékeinek (hitelek, kölcsönök, részesedések, származékos értékpapírok, ingatlanok) eladása a nemzetközi pénzügyi piacokon a piaci mechanizmusok működését hátrányosan nem befolyásolná, így a piacok és különösen a piaci árak stabilak maradnának.
- (154) Ausztria benyújtott egy felszámolási forgatókönyvet. Ebben a forgatókönyvben abból indulnak ki, hogy a vagyoni elemek felszámolása 2006-ban történik, és a vagyoni értékek elérhető vételára súlyozott kockázatuktól függ. Az értékesítési különbség 2 % a nulla kockázati súllyal rendelkező aktívákra vonatkozóan, és 20 % a 100 %-os kockázati súllyal rendelkező aktívák esetében. A felszámolási forgatókönyv 90 millió EUR értékű javítást tartalmaz a mérlegen kívüli tételek felszámolásáért. A saját eszközök levonását követően a forgatókönyvből azt a következtetést vonják le, hogy az Ausfallhaftungot és ezzel Burgenland tartományt mintegy 270 millió EUR erejéig vennék igénybe felszámolás esetén.
- (155) A Bizottság egyetért azzal az általános módszerrel, amelyet az Ausztria által benyújtott felszámolási forgatókönyvben a BB fizetési képtelenségének esetében fellépő lehetséges veszteségek első becslésére használtak. A Bizottság azonban azt a véleményt képviseli, hogy az aktívák esetében a kiigazítások túl nagyok (pl. 10–20 %-os javítások a jelzőlog által biztosított, okiratba foglalt és kötegenként eladható hitelek esetében), és a mérlegen kívüli üzemeltetési hozzájárulásait nem tudja elfogadni. Ezenkívül Ausztria abból indult ki, hogy a felszámolás 100 %-os valószínűséggel 2006-ban fog megtörténni, és ezért az aktívák névértékét vette alapul. Ez a forgatókönyv nem tűnik reálisnak.
- (156) A felszámolási forgatókönyvhöz tett ezen megjegyzések figyelembevételével a Bizottság arra a következtetésre jutna, hogy Burgenland tartománynak az Ausfallhaftung jövőbeni igénybevétele valószínűségének minden egyes százaléka után legfeljebb 1 millió EUR-t kellene félretennie. Ez a konzorcium ajánlatával szembeni árkülönbözöt kiegyenlítésének tekintetében azt jelenti, hogy a BB fizetési képtelenségének valószínűségét a konzorciummal mint új tulajdonossal több, mint 50 %-kal magasabbra kellene becsülni, mint ha a GRAWE lenne az új tulajdonos. A Bizottság egy ilyen becslést nem tart jogosnak és ezért arra a következtetésre jut, hogy még ha Burgenland tartomány az Ausfallhaftungot mint értékelési kritériumot fel is használhatta volna, nem a GRAWE ajánlata volt a legjobb ajánlat.

Más, Ausztria és a GRAWE által bemutatott módszerek

- (157) Ausztria és a GRAWE más módszereket⁽⁵⁷⁾ is bemutattott, hogy a két pályázóval kapcsolatos kockázatokat értékelje. A Bizottság véleménye szerint a felszámolási forgatókönyvben alkalmazott módszer tükrözi a legjobban a fizetési képtelenség esetében a speciális helyzetet, így ez a módszer nemcsak a legmegfelelőbb, hanem a leginkább átlátható és a legjobban követhető az Ausfallhaftungból eredő kockázatok becslése során. Az Ausztria által bemutatott többi módszer nem releváns, ezenkívül nem is használhatóak, hibás feltételezéseken alapulnak vagy az adott eset körülményei vonatkozásában nem alkalmazhatóak.

⁽⁵⁷⁾ A HSBC szakvéleménye, pénzügyileg alátámasztott, tudományos becslés, tőkepiac-orientált becslés.

2.5 Szavatossági záradék a GRAWE-val kötött szerződésben szereplő állami támogatásra vonatkozóan

- (158) A Burgenland tartomány és a GRAWE közötti adásvételi szerződés tartalmaz egy szavatossági záradékot, amelynek eredményeképpen Burgenland tartomány többek között köteles megtéríteni a GRAWE javára azt az összeget, amelyet a Bizottság egy visszakövetelési határozatban megállapít (plusz a vevő azzal összefüggő valamennyi eljárási költségét). Még ha a vevő fenn is tartja magának a jogot arra, hogy elálljon a szerződéstől, ha a vételár kiigazítása jogellenesnek bizonyul, az adásvételi szerződés ezen elemét egy határozatban kell megállapítani. Először is egy ilyen, a pályázatot követően megállapított szavatossági záradék az érintett vevő vonatkozásában megváltoztatja az eladási feltételeket, és a GRAWE-t arra ösztönözhetné volna, hogy magasabb ajánlatot nyújtson be, másodsor – és ez még fontosabb – egy ilyen szavatossági záradék a Bizottság visszafizetési határozatának megkerülésével ér fel. Ez egyértelműen ellentétben áll a tagállamok azon kötelezettségével, hogy a bizottsági határozatokat végrehajtsák és a Bizottsággal együttműködjenek. Ezért ezt a záradékot nem lehet alkalmazni, különben a GRAWE részére új állami támogatást nyújtanának.

2.6 Végleges következtetések az állami támogatás fennállásáról

- (159) Következésképpen a BB GRAWE részére történő eladása az EK-Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.

3. Összeegyeztethetőség a közös piaccal

- (160) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság utalt arra, hogy a meglévő információkból kiindulva nyilvánvalóan a feltételek egyike sem teljesült, hogy a támogatást az EK-Szerződés 87. cikkének (2), illetve (3) bekezdése szerint a közös piaccal összeegyeztethetőnek lehessen minősíteni.
- (161) Ausztria annak a bebizonyítására összpontosította figyelmét, hogy az intézkedés esetén nem állami támogatásról van szó. Csak a kedvezményezett adott elő a támogatás közös piaccal való esetleges összeegyeztethetőségére vonatkozó érveket. A GRAWE véleménye szerint a korábbi szerkezetátalakítási határozatból az derül ki, hogy még egy privatizált BB-nek is (a privatizáció feltétele volt annak, hogy a támogatást a közös piaccal összeegyeztethetőnek minősítsék) tartania kell magát a regionális irányultsághoz. Csak a GRAWE üzleti terve tett eleget ennek a feltételnek.
- (162) A Bizottság megállapítja, hogy a szerkezetátalakítási határozat ezt az érvet semmiféle módon nem támasztja alá. Az Ausztria által felajánlott és a Bizottság által elfogadott

operációs, funkcionális és pénzügyi intézkedések mellett a privatizáció egy további eszköz volt arra, hogy a bank hosszú távú nyereségességét biztosítsák. A korábbi határozatban a BB lehetséges felszámolásának hatásait megvizsgálták, ennek során a Bizottság elismerte, hogy „az alapvető pénzügyi szolgáltatások nem megfelelő ellátása Burgenland tartomány bizonyos vidéki régióiban elképzelhető”⁽⁵⁸⁾. Ez a megállapítás azonban nem azt tartalmazza, hogy egy hasonló, egyébként meg nem nevezett feltétel a privatizáció vonatkozásában is érvényes.

- (163) Az említett magyarázatok alapján a Bizottság megerősíti korábbi megállapítását. A támogatás nem minősíthető a közös piaccal összeegyeztethetőnek.

4. A Bank Burgenland szerkezetátalakításáról szóló 2005/691/EK bizottsági határozat korlátlan hatálya

- (164) A hivatalos vizsgálati eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki, hogy a 2000. június 20-i garanciamegállapodással kapcsolatos előtörlesztési díj, amelyet a Bizottság a 2004. május 7-i határozatában engedélyezett, megengedhető, mivel az a BB-szerkezetátalakítási határozattal ellentétben állhat. Miután a Bizottság ezt a kérdést közelebbről is megvizsgálta, megállapítja, hogy ez a szabályozás az érintett határozattal összhangban áll.

5. Visszakövetelés

- (165) Mivel az intézkedést a Bizottságnál történt előzetes bejelentés nélkül végrehajtották, és mivel az a támogatási előírásokkal nem összeegyeztethető, Ausztriának a kedvezményezettől a támogatást vissza kell követelnie.
- (166) A visszafizetendő összeget úgy kell megállapítani, hogy a támogatást megszüntessék. A VI. fejezet 2.2. és 2.3. pontjai szerinti megállapítások alapján a támogatás ebben az esetben a konzorcium által ajánlott ár és a tényleges vételár közötti különbségnek felel meg.
- (167) Az érintett különbözeti összeg azonban nem felel meg egyszerűen a két ajánlat közötti 54,7 millió EUR értékű névleges különbözeti értéknek. A két ajánlat korlátlan összehasonlíthatósága érdekében kiigazításokra van szükség, mivel a GRAWE-val és a konzorciummal folytatott szerződéses megállapodások egymástól különböznek. Mindkét ajánlat több mellékfeltételt is tartalmaz, amelyeket mind mennyiségükben, mind a másik pályázó ajánlatának megfelelő feltételeivel össze kell hasonlítani. A Bizottság véleménye szerint az említett, két ajánlat közötti különbözeti összeget a támogatás Ausztria általi visszafizetésekor az alábbiak szerint kell kiigazítani.

⁽⁵⁸⁾ Lásd a szerkezetátalakítási határozat 80. preambulumbekendését.

- (168) Ami a 2000. június 20-i garancia megállapodással kapcsolatos előtörlesztési díjat illeti, a Burgenland tartomány által a konzorcium részére előirányzott 15 millió EUR értékű kifizetés 2,1 millió EUR-val magasabb, mint a GRAWE részére történő 12,9 millió EUR értékű kifizetés. Így a konzorcium árajánlata és a tényleges vételár közötti különbözeti összeget ki kell igazítani, és 2,1 millió EUR-val csökkenteni kell.
- (169) A felelősségi határokról, a szabad összegekről és a szavatossági határidőkről szóló egyes megállapodások hatásait csak nehezen lehet mennyiségüket tekintve meghatározni. Ausztria érvényre juttatta, hogy az az általános eljárás, amelyről a GRAWE-val és a konzorciummal megegyeztek, kiegyensúlyozott volt, és egyik ajánlattevőt sem részesítette említésre méltó előnyben. A Bizottság egyetért Ausztriával abban, hogy a szavatossági megállapodások a vételár-különbözetre csak csekély mértékben gyakorolnak hatást, azonban szükségesnek tartja, hogy ezek hatásait mennyiségükben is meghatározza. A meglévő információk alapján a Bizottság nincs abban a helyzetben, hogy megítélje, hogy a szavatossági megállapodások az ajánlattevők valamelyikét előnyben részesítették volna, így Ausztriának valamennyi szavatossági megállapodásról összehasonlító áttekintést kell adnia. Ezenkívül Ausztriának mindkét pályázó árajánlata vonatkozásában meg kell határoznia ezen megállapodások pénzügyi hatásainak mértékét.
- (170) Az éves 100 000 EUR értékű jutalék, amelyet a konzorciumnak az Ausfallhaftung 2017-ig való fenntartásáért kellett fizetnie, Burgenland tartomány számára, kiegészítő bevételnek minősül, így a kiigazítást olyan formában kell elvégezni, hogy a konzorcium árajánlata és a tényleges vételár közötti különbözeti összeget a 2017-ig fizetendő jutalékok készpénzértékével meg kell növelni.
- (171) Az állami felelősség keretén belül biztosított 380 millió EUR értékű kiegészítő kölcsönök kiadása sem az eljárási levélben, sem pedig a GRAWE-val kötött szerződés tervezetében nem szerepelt. A Bizottság megítélése szerint ez a megállapodás lényeges szerepet játszott az eladási eljárás folyamán, és a konzorciummal kötött szerződés-tervezetbe bele kellett volna venni. Ezenkívül a konzorcium megerősítette, hogy az ajánlatában a kiegészítő kölcsönök kiadását nem vette figyelembe. A Bizottság véleménye szerint ezért az az előny, amellyel a GRAWE-t további 380 millió EUR rendelkezésre bocsátásával kedvezőbb refinanszírozási helyzetbe hozták, kiigazítást igényel a konzorcium ajánlata és a tényleges vételár közötti különbözeti összeg növelése formájában.
- A számítás alapjául azok a kamatok szolgálnak, amelyeket a BB az eladás befejezését követő refinanszírozási költségekhez viszonyítva a 380 millió EUR értékű kiegészítő kölcsönökért fizet.
- (172) A Bizottság nem rendelkezik a szükséges információkkal arra vonatkozóan, hogy végül meg tudja ítélni, hogy a BB négy ingatlantársaságának az eladás befejezése előtt 25 millió EUR mérleg szerinti értéken Burgenland tartomány részére történő eladására vonatkozó megállapodással olyan előnyt nyújtottak-e, amely a konzorcium ajánlata és a tényleges vételár közötti különbözeti összeg kiigazítását megköveteli. Ez lehet az az eset, ha a tulajdon piaci értéke alacsonyabb, illetve magasabb lenne, mint a mérleg szerinti érték. Ausztriának egy független testület által megnevezett független szakértő véleményét kell beszereznie a BB négy ingatlantársaságának piaci értékére vonatkozóan. A szakvéleményben figyelembe kell venni azokat a bérleti bevételeket, amelyeket a piacon el lehet érni.
- (173) Ami annak a 15 millió EUR értékű foglalónak a szerződés aláírása és az eladás befejezése napja között esedékes kamatait illeti, amelyet a konzorcium az ukrajnai székhelyű Active Bank vagyongazdálkodási számlájára teljesített volna, a Bizottság azt a véleményt képviseli, hogy az nem igényel kiigazítást, amennyiben azokat a konzorcium javára írják jóvá.
- (174) Ami az eljárás megindításáról szóló határozatban, az adóköteles veszteség vonatkozásában előadott kérdést illeti, azt vizsgálta a Bizottság, hogy ezt a szempontot a támogatási összeg vizsgálata során figyelembe kell-e venni, és arra az eredményre jutott, hogy itt nem ez az eset áll fenn. A Bizottság mégis azt a véleményt képviseli, hogy azt az előnyt, amely harmadik személyek javára az adóköteles veszteségből származhat, a BB értékelésekor figyelembe kell volna venni (Best-owner-tétel).

VII. KÖVETKEZTETÉS

- (175) A Bizottság megállapítja, hogy Ausztria a GRAWE javára a BB privatizációjának keretében az EK-Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseivel ellentétesen, ezáltal jogellenesen állami támogatást nyújtott. A támogatás nem egyeztethető össze a közös piaccal. A teljes támogatási összeget Ausztriának a pályázat keretében benyújtott két végleges árajánlat közötti különbség alapján kell kiszámítani, amelyet a fenti magyarázatoknak megfelelően ki kell igazítani,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az Ausztria által a GRAWE-nak az EK-Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseivel ellentétesen, ezáltal jogellenesen nyújtott támogatás nem összeegyeztethető a közös piaccal. A támogatás a pályázat keretében benyújtott két végleges árajánlat közötti különbségnek felel meg, amelyet az e határozat 167–174. pontjában meghatározott paramétereknek megfelelően kell kiigazítani.

2. cikk

(1) Ausztria az 1. cikkben említett támogatást visszafizetési a kedvezményezettel.

(2) A visszafizetés összege magában foglalja azokat a kamatokat, amelyek attól az időponttól, amikortól a támogatás a kedvezményezett rendelkezésére állt, annak tényleges visszafizetéséig fel kell számolni.

(3) A kamatokat tőkésített kamatként kell kiszámítani a 794/2004/EK rendeletnek megfelelően.

3. cikk

(1) Az 1. cikkben említett támogatást azonnal és ténylegesen vissza kell fizettetni.

(2) Ausztria biztosítja, hogy ezt a határozatot a kihirdetését követő négy hónapon belül végrehajtsák.

4. cikk

(1) Ausztria az e határozat kihirdetését követő két hónapon belül közli a Bizottsággal az alábbi információkat:

a) a kedvezményezettel visszafizettetendő teljes összeg (kamattal együtt), amelyet a Bizottság e határozatában megállapított paraméterekkel összhangban kell kiigazítani, valamint ezen összeg kiszámítási módjának pontos magyarázata, és a tulajdon független szakértő által történő értékelése;

b) a határozatban foglaltak teljesítése érdekében meghozott, illetve meghozni szándékozott intézkedések részletes leírása;

c) azok a dokumentumok, amelyekből kitűnik, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére.

(2) Ausztria tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtása érdekében tett intézkedéseiről, amíg az 1. cikkben említett támogatás visszafizetése meg nem történt. A Bizottság megkeresésére Ausztria haladéktalanul információkat nyújt be a határozatban foglaltak teljesítése érdekében meghozott, illetve meghozni szándékozott, intézkedésekről. Továbbá Ausztria részletes adatokat szolgáltat azokról a támogatási összegekről és kamatokról, amelyeket a kedvezményezett már visszafizetett.

5. cikk

Ennek a határozatnak az Osztrák Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2008. április 30-án.

a Bizottság részéről

Neelie KROES

a Bizottság tagja